Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورمبنۍ ټولګه

غوټۍ اوږېده

(افسانې)

لیکوال : ګل رسول ایلمَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

پیل کوم په نامه د الله چې ډېر مهربانه او بخښونکی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ ټول حقوق د لیکونکي په حق کښې خوندي دي

Disclaimer

This is a work of fiction. Names, characters, businesses, places, events, locales, and incidents are either the products of the author's imagination or used in a fictitious manner. Any resemblance to actual persons, living or dead, or actual events is purely coincidental.

یادګیرنه

د دې افسانو ټول کردارونه فرضي دي کۀ کوم کردار یا کومه واقعه د چا د کردار یا د ژوند د ربښتنې واقعې سره مناسبت لري نو دا به قطعاً یو اتفاق وي ځکه چې لیکوال د ټولنې خبرې کوي د ذات نۀ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژنګلو

کتاب نوم	----------------	غوټۍ اورژېده
لیکونکے	----------------	ګل رسول ایلمؔ
رابطه نمبر	----------------	**03449507275**
اي میل	----------------	***mukhlis.gul.rasoolkhan@gmail.com***
اشاعت	----------------	اکتوبر **2021**ء
کمپوزر	----------------	ګل رسول ایلمؔ
بیه	----------------	**250** روپۍ
شمېر	----------------	پینځۀ سوه
پروف ریډنګ	----------------	همایون غزلؔ
د چاپ ځائے	----------------	عامر پرنټ اینډ پبلشرز، پېښور ***aamirprint2010@gmail.com*** ***0300-9019499***

د مونډلو درکونه

* حماد بک سنټر امیر افضل خان پلازه مېن بازار بټخېله
* پښتو اکېډیمي کتاب پلورنځائے پېښور پوهنتون
* سدیس بک ډپو مېن بازار منډا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټږون

د هغه چا په نوم چې ټول عمر ئې زما په نوم فخر کړے دے او
زۀ ئې دُنيا او په اخيرت د خپل سرتاج ګڼلے يم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالي

* د پښتو د افسانې او شعر لوئے نوم (لائق زاده لائق) صیب ته چې زما اوستاذ دے او زما ئې په ډېر اخلاص سره رهنمائي کړې ده -
* زما خوږ یار همایون غزل صیب ته چې په ما ډېر ګران دے -
* هغه چاته چې د پښتون او پښتو ژبې سره مینه کوي -

په درناوي
ګل رسول ایلمؔ
کوز دیر بخت بلنده خادګزئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

❖ د ګل رسول ایلم افسانې 10
❖ غوټۍ اورژېده یؤ تاثر 15
❖ شلمه صدۍ او پښتو افسانه 17
❖ ګل رسول ایلم او افسانه 20
❖ د ګُل رسول ایلم " غوټۍ اورېژېده" 21
❖ دا قیصې 23
❖ د ایلم جان لنډه پېژندګلو او افسانې 24
❖ خپلې خبرې 28
1) نیمګړے ارمان 31
2) حوالات 37
3) دوه بجې 42
4) بدل 49
5) غوټۍ اورژېده 53
6) قاري صیب 57
7) د ټوپک شپېلۍ 61
8) قلم 68
9) خندا کۀ ژړا 74
10) رحم 80

(c) ketabton.com: The Digital Library

11) د مېنې كور 83

12) لوې سړے 87

13) تش لاس 92

14) زهر 95

15) تمّنا 97

16) جرم 99

17) چغې 102

18) درې بنې 105

19) نندارہ 109

20) څادر 111

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګل رسول ایلم افسانې

دا د افسانې دور دے، کۀ اردو ادب دے، کۀ نړیوال ادب او کۀ پښتو ادب، خو په منثور ادب کښې غالب رجحان او مېلان د افسانې په لوري دے ، هم دغه وجه ده چې دومره قلیل وخت کښې افسانه د خپل عروج تر بامه رسېدلې ده او د هغې نه هم په بره د تللو کوشش کوي، او په دغه کاوش کښې تر ډېره حده کامیابه او کامرانه هم ښکاري، ددې د کامیابۍ یو بل راز دا هم دے چې د افسانې لمن ډېره فراخه او وسیع ده، عهد به عهد دغه لمن خپل فراخوالي له نور هم وسعت ورکوي او د افسانه نګار او تخلیق کار نه د نوؤ نوؤ تجربو، قسمونو، قیصو، او د نوؤ موضوعاتو غوښتنه کوي، نوي نوي څیزونه په ځان کښې جذب کوي او دغه عمل لا مخ په وړاندې روان دے، هر څو کۀ زمونږ د پښتو ادب افسانه هم د نړۍ د دغه نورو ژبو د ادب د افسانه نګارۍ سره په دغه سفر کښې شامله ده او د دغه زغل (Race) برخه ده، خو په دغه مقابله کښې لږه کمزورې هم ښکاري، د هغې وجه دا ده چې زمونږ پښتو افسانه چې له کومه راؤچته شوې وه او له ځان سره یې څۀ راؤړي وو زمونږ افسانه نګارو دا د هغه ځایه نۀ خوځوله ، هم په هغه ځائے باندې ساکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او جامد ولاړه وه، خو ولې کۀ مونږ وګورو نو د دې په نسبت د دغه نورو ژبو افسانه لالچي وه او ده هم دغه وجه ده چې د ارتقاء په سفر کښې ډېره مخ په وړاندې لاړه، خو دا د پښتو افسانې خوش قسمتي وه چې کله پښتو افسانه د ارواښاد طاهر افریدي صیب لاسو له راغله، نو هغوي پښتو افسانه د نوؤ رجحاناتو سره مخ کړه او دغه شان زمونږ افسانه وځلېده او هغه جمود یې مات کړو ـ نن سبا ښاغلے فاروق سرور د پښتو افسانې سر څنه کوي ـ پښتو افسانه یې نوؤ موضوعاتو او رجحاناتو سره اشنا کړه ـ ارواښاد طاهر افریدي چې د علامتي افسانې کومه ابتداء کړې وه فاروق سرور په دغه لړ کښې پښتو افسانه د عروج تر بامه ورسوله ـ پښتو افسانه ئې د علامت نه هو څو قدمه وړاندې د تجرید په لور ګامزن کړه ـ هغه وخت لرې نۀ دے چې پښتو افسانه د نړیوالې افسانې سره په یو صف کښې څنګ په څنګ ودرېږي ـ

پښتو ادب کښې د افسانې په لوري د نوي کهول دغه زیات مېلان او رجحان یو نېک شګون دے خو ورسره مونږ له پکار دي چې مونږه د موضوعاتو او رجحاناتو په لړ کښې د جمود ښکار نۀ شو او مونږ خپله افسانه د نوؤ نوؤ رجحاناتو سره مخ کړو نۀ دا چې هم هغه زوړ امام او زړې تراوې ـ یو بهترینه لار دا هم ده چې مونږ وخت په وخت د پښتو افسانې د نړیوال ادب د افسانو سره یوه تقابلي جاج هم اخلو، دغه جاج په دې بنیاد هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضروري دے چې زمونږ افسانه هم د دغه ژبو راکړے شوې تحفه ده او دا لازمه خبره ده چې کوم ځائے د يو څيز بنياد او اصل وي د هغې د معيار مرکز به هم هغه ځائے وي ـ پروفېسر ډاکټر حنيف خليل صبب په خپل کتاب" پشتو زبان و ادب کی تاريخ "کښې ليکي چې:

"پشتو میں افسانہ نگاری کی روایت کو ہم چند استثنائی مثالوں سے قطع نظر، انگریزی اور اردو ادب کی ہی دین سمجھتے ہیں "

بهر حال دغه تقابلي جاج اخستل به زمونږ افسانې دپاره د تحرک سبب ګرځي او مونږ ته به د افسانې د نوؤ غوښتنو اندازه هم کېږي ـ

ګل رسول ايلم د نوي کهول يو نمائنده شاعر او اديب دے ـ ډېر فعال، متحرک او خواري کښ ليکوال دے ـ موصوف سره زما تر اوسه مخ په مخ ليدل نۀ دي شوي بلکې د سوشل ميډيا په ذريعه مو پېژندګلي شوې ده او هم دغه زمونږ د تعلق او ترون ځانګړې حواله ده ـ ګل رسول ايلم د څۀ مودې راهسې افسانه ليکي او اوس ئې د " غوټۍ ورژېده " په نوم خپلو لوستونکو ته وړاندې کوي چې په منثور ادب او بالخصوص قيصه ايز ادب کښې يوه ښۀ او ګټوره اضافه ده ـ د موصوف دغه افسانې هم روايتي افسانې دي ـ دا خو ښکاره خبره ده چې يو ليکوال او تخليق کار چې د کومې خاؤرې او وطن سره نسبت او ترون لري، په هغۀ به د هغه رواياتو او کلتور اثر ضرور وي، او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا دغه اثر د هغهٔ په تخلیق کښې څرګندېږي، ځکه چې یو ادیب هغه څهٔ بیانوي، د هغه څهٔ ترجماني کوي څهٔ چې هغه په خپله تولنه کښې ویني ګوري ـ لکه یو مغربي نقاد آرنلډ وائي چې ادب د ژوند تنقید دے ـ نو خبره د اثر اخستو ده ـ بیا په افسانه کښې د دغه اثر نه زیاته قیصه متاثره کېږي او ځنې نقادان په افسانه کښې د ټولو نه اهم څیز هم قیصه ګڼي ـ

پروفېسر ډاکټر حنیف خلیل لیکي چې:

"فکشن اور خصوصی طور پر افسانہ میں قصہ (Tale) شہ رگ کی حیثیت رکھتا ہے "

بنیادي خبره دا ده چې زمونږ موصوف د دې افسانو لیکوال هم د پښتني خاؤرې یو زیرک لیکوال دے او زمونږ اکثرو پښتنو افسانه نګارو په خپلو افسانو کښې د پښتني روایاتو او پښتني ټولنې ترجماني کړې ده، نو زمونږ د نن شاه زلمي ګل رسول ایلم هم دغه روایت برقرار ساتلے دے ، دوي هم په خپلو افسانو کښې د خپل ژوند او ټولنې لیدلي کتلي نشیب او فراز، تجربات او مشاهدات او طبقاتي کشمکش ډېر په مؤثر انداز کښې بیان کړے دے ، د دوي افسانې د سوچه، ساهو او پښتني روایاتو نهٔ صرف زړهٔ راښکونکې ترجماني ده بلکې د دغه ټولنې ژوندي جاړن تصویرونه دي هم دغه وجه ده چې دغه اثر د دوي په افسانو غالب دے او له دغه اثره یې قیصه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

متاثره ده ځکه چې د دوي د افسانو اکثر قیصې د پښتني روایاتو نه ډکې دي او د پښتني معاشرې سره تړلې قیصې دوي د خپلو افسانو د ملا تیر ګرځولې دے ـ دا شاه زلمے په خپله خاوره بې کچه مئېن دے د خپلې ټولنې د اصلاح او د اولس د educateکولو په غرض ئې قلم په ګوتو کښې نیولے دے او د دغه مقصد د حاصلولو دپاره یې د افسانې غوندې موثره میډیم ځان دپاره غوره کړے دے۔ دا ټولې افسانې وخت په وخت زما له نظره تېرې شوې دي ځکه نو زۀ دلته په افسانو د بحث نه ډډه کوم او نېغ په نېغه لوستونکي دې افسانو لوستو ته رابلم او بس دومره به اووایم چې

" خدا کرے زور قلم اور زیاده "

په درناوي
واجد ودان خلیل
کوزه پشتخره پېښور
۱۱ نومبر ۲۰۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اورژېده یؤ تاثر

کۀ نۀ وي نۀ وي نو څۀ دپاسه سل کاله ئې کېږي چې پښتو افسانې خپل سفر شروع کړے دے او ښۀ پۀ آب و تاب مخ پۀ وړاندې روانه ده او پۀ خپله لمن کښې نوې نوې مشاهدې، تجربې او فکري پراختیا رانغاړي او د پښتو ادب پۀ جولۍ کښې ئې ځايوي ـ پۀ اول اول کښې به اوږدې اوږدې افسانې لیکلے شوې چې قیصه به ئې پۀ خوند خوند د انجام پۀ لوري زغلېده بیا یؤ وخت راغے چې علامتي او تجریدي افسانې مخې ته راغلې او بیا وریسې مختصرې او ځنې ډېرې مختصرې او لنډې افسانې هم اولیکلے شوې ټولې پۀ خپل خپل ځائے ښې او د قدر وړ دي خو چې ځومره خوند او مزه پۀ د افسانې پۀ قیصه ایز او بیانیه اسلوب کښې موجوده ده نو هغه خوند او مزه پۀ بله (علامتي او تجریدي) افسانه کښې نشته ـ د افسانې پۀ دې سفر کښې د ځلمو لیکوالو برخه درنه هم ده او پوره هم ده ـ

ګڼو ځلمو د خپلې مطالعې پۀ اثر کښې افسانې لیکلې دي او ښې ئې لیکلې دي کم از کم زۀ ئې د مقدار او معیار دواړو نه مطمئن یم ـ پۀ دې ځلمو کښې ښاغلے ګُل رسول ایلم هم شامل دے چې د خپلو افسانو مجموعه ئې" غوټۍ اورژېده "تیاره کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ـ ما ئې ټولې افسانې ؤلوستې چې لنډې او اوږدې دواړه قسمه افسانې پکښې شته ـ کوم لوازمات چې د ادب اُستاذانو د یوې افسانې دپاره ټاکلي دي نو دې ځلمي ګُل رسول ایلم د هغې پهٔ رڼا کښې خپلې افسانې تر خپل وس پورې د معیار پهٔ تله تللې دي ـ تر ډېره حده پورې ئې کوښښ کړے دے چې بې ځایه طوالت اونهٔ لري او د مطلب خبرې پهٔ ډېره سوچه اسانه، عام فهمه او روزمره اسلوب کښې راغونډې کړې دي چې افسون هم لري، تجسُس هم لري او انجام ئې هم فکر ژن دے قارې پهٔ حیرت کښې پرېباسي ـ

دا د ګُل رسول ایلم کتاب ټولې ټالې شل افسانې لري او زیاتره وړې افسانې دي چې زمونږ ځنې لیکوالان ملګري ورته "افسانچې "وائي خو بهرحال ښهٔ کوښښ دے چې د ګُل رسول ایلم صیب ارادې پخې وي او افسانې لیکلو ته ئې فکر وي نو اُمید کېدے شي چې پهٔ راروان وخت کښې د افسانې یو معتبر لیکوال اوګرځي انشاءالله ـ زهٔ داد ورکووم او دُعاګو یم چې تل دې بریالے وي فکر ئې تاند غواړم ـ مننه

پروفیسر ډاکټر اسلم تاثیر اپریدے

۷ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلمه صدی او پښتو افسانه

د ښاغلي ګل رسول ایلمؔ د افسانو ټولګه غوټۍ اورژېده یو نظر........ لائق زاده لائق

پښتو ادب په شلمې صدۍ کښې ډېر رنګونه بدل کړۀ .د دې نه وړاندې د کلاسیکي دور نومونه په شمار دي د دې وجه دا ده چې پښتانۀ د قبائیلي شخړو سره مخ وو او د تاله واله وحدت په وجه قلم ته اوزګار نۀ وو چې چا لکه د خوشحال بابا د پلار نیکۀ د مغلو دربار نیولے وو هغوي د کتاب قلم سره اشنا وو او یا بزرګانو ، صوفیانو د خپل مسلک مطابق په توره او قلم سره د پښتو ژبې خدمت کولو-

خو شلمې صدۍ پښتو ته ډېر څۀ ورکړۀ .... د پښتو د افسانې بابا راحت زاخیلي .... د غزل بابا حمزه شینواري .... لوې خیړنکار افضل رضا لوې هنر مند خیال محمد لوې استاد رفیق شینواري .... لوې ډاکټر رحمان لوې سترګه ور صاحب زاده عبدالقیوم خان او داسې نورد شلمې صدۍ دغه لویو خلقو بیا نور لوې خلق پیدا کړۀ چا چې دا خاوره دا منطقه ډېره غني کړه.دغه شان شلمې صدۍ د خدائي خدمتګارو قربانۍ هم اولیدې او افغانستان ته د روسیانو راتګ هم ...... دې صدۍ د هاغه قام پرستو مخونه هم اولیدل چې پښتو او غیرتونه ئې ډالرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خرخ کړل او د کال 1893 د معاهدې یاد ئې بیا تازه کړو .د شلمې اخري لسیزو پۀ دې خاورې لمبې بلې کړې د ګوندونو پۀ نامه ډېرو چا خپل جیبونه ډک کړۀ .چا چې پۀ ټول عمر کښې کابل نۀ وو لیدلے هغوي د پېسو پۀ خاطر اروپا تـه اوتختیدل دې ټولو حلاتو د دې خاورې زهنونه او هنرونه ډېر متاثره کړۀ چې د پښتو شاعرۍ تـه بغاوت راغـے او افسانه سلګو اونیوه د زیتون بانو،ګل افضل خان ،ارباب رشیدعلي خان او قلندر مومند د کلاسک دور نه اوس پښتنه افسانه راوتې ده .... اوس زیات لیکوال المیې لیکي ستاسو پـه لاسونو کښې د افسانو دغه ټولګه "غوټې اورژېده" هم د ځلمي لیکوال ښاغلي ګل رسول ایلمؒ د ژوند المیې دي چې د خپل عنوان پۀ غیرہ کښې هر څۀ کښې ئې هر څۀ خوندي کړي دي د ژوبل ژوبل لفظونو پۀ هنداره کښې د ایلمؒ تصویر واضحه جوړېږي .... هغه یو حساس او دردیدلے زړۀ لري پخپله هم د یو ازغن ژوند سره مخ دے خو د حوصلې" ایلم" دے۔

د افسانو ژبه ئې ساده او روانه ده .... هغه د خپلو ټولو افسانو کردارونه ګېر چاپیره ویني او هُم دا د یو ښۀ افسانه نګار کمال دے د ښاغلي ایلمؒ محرومې هم د هغه سره خبرې کوي خو دے د دغه محرومو نه د تختیدو لارې لټوي....... اختصار، تجسس او کلائمکس د یوې افسانې حسن دے او ایلم جان پۀ دغه راز پوهه دے۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ پوهېږم چې پۀ راتلونکي وخت کښې به د ګل رسول ایلمؔ مشاهده سېوا کیږي او چرته چرته چې" غوټۍ رژیږي " نو ایلم جان به پرې نورې ساندې وائي.

سترګې ئې غړیږي خو څۀ نۀ ویني
داسې د ړندو پۀ ښار کښې اوسمه

لائق زاده لائق صیب
پخوانے ډایریکټر
راډیو پاکستان اسلام اباد
و پرائیویټ سیکټري وفاقي
وزارت امور کشمیر
صحت،ریلویز و پاپولیشن
ویلفئیرز اسلام اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل رسول ایلم او افسانه

"غوټۍ اورژېده " د ګل رسول ایلم صیب د افسانو مجموعه ده منم چې افسانې مختصرې دي خو په تول پوره دي . دا ځوان فکره لیکوال ډېر معیاري لیک کوي هسې خو افسانې ډېرو لیکوالانو لیکلې دي خو افسانه لیکل د هر لیکوال د وس کار نهٔ دے ګل رسول ایلم صیب چې کومې افسانې لیکلې دي د خپل فکر مطابق ئې ډېرې ښې لیکلې دي . د معنې پهٔ لحاظ برابر دي د لوستونکو مینه پرې ماتیږي او مبصرین ځان پله پخپله مائله کوي اُمید لرم چې راتلونکي وخت کښې به لیکوال نورې هُم ښهٔ معیاري افسانې لیکي۔

زهٔ پهٔ دغه زیار ګل رسول ایلم صیب ته ډېر داد او ډاډ ورکوم چې پهٔ دومره کم عمرۍ کښې ئې داسې جوت قدم پورته کړو ۔ ډېره مننه

پهٔ ډېر درناوي
سلیم منور اشتنغر چارسده
۲۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګُل رسول ایلم " غوټۍ او پړڅړېده"

پهٔ داسې وخت کښې چې هر يؤ ځلمے او پېغله شاعرۍ پسې ليونۍ ده يؤ ځوان داسې هم دے چې د افسانې مېدان ته ئې را دانګلي دي ـ او د ګڼ شمېر افسانو خالق هم جوړ شوے دے ـ چې ګُل رسول ايلم ماته د خپل کتاب پهٔ حقله اووئيل نو د حېرانتيا سره سره زهٔ خوشحاله هم شوم ـ زما د خوشحالۍ واحد وجهه د يو ځوان د ادب پهٔ مېدان کښې نثر او پهٔ نثر کښې افسانه ځان د پاره ټاکل وو ـ څنګه چې ادب لويه پراخه سينه لري دغسې افسانه هم خپل ډېر رنګونه لري ـ زمونږ د افسانې پهٔ تاريخ کښې زاخيلي صيب نه تر نورالامين يوسفزي صيب او د سيده بشرىٰ بېګم المعروف س ب ب نه واخله تر تاج ختکې، زيتون بانو ، سلمىٰ شاهين پورې ګڼ شمېر افسانه نګاران مونږ وينو ـ او زما خپل مېدان نثر او پهٔ نثر کښې افسانه او ناول پاتې شوي دي نو زما خوشحالي پهٔ ځائے وه ـ دا پهٔ خپل ځائے ډېر د ويارړ مقام دے چې نثر ته اوس د ځوان کهول مخه ده ـ تحقيق، ناول، افسانه پرمختګ کوي لګيا دے او د پښتو ژبې جولۍ د قيمتي پنګو نه ډکېږي ـ او پهٔ دغه پنګه کښې د غوټۍ اوربړېده پهٔ نوم يوه بله قيمتي ډالۍ واچولې شوه ـ زهٔ پهٔ دې زيار او کار ايلم ته مبارکي ورکوم ـ خو پورې چې د ګُل رسول ايلم د افسانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د معيار تعلق دے نو د يؤ ځوان پۀ حېث د هغۀ سوچ هوائي نۀ دے ـ ايلم د خپل قلم نه د هغۀ د فکر او سوچ دردونه د معاشرې ځيني ناولي اړخونه، څۀ تراخه حقيقتونه پۀ ډاګه کړي دي ـ هغه د خپلې ټولنې دغه اړخونه پۀ ګوته کوي هم او لوستونکے ځان سره د کردارونو د تګ پۀ لار بوځي هم ـ زما پۀ خيال د يؤ ليکونکي دا غټه کاميابي وي او پۀ دغې کښې ګُل رسول ايلم کامياب شوے دے۔

زۀ پۀ دے ښکُلي کتاب دے ځوان ته مبارکي هم ورکوم او دا هيله لرم چې د افسانې دا سفر به خپل منطقي انجام ته ارو مرو رسوي ـ د وخت او عمر سره انسان کښې عقل راځي ، شعور پخېږي او د ليک توان زياتېږي ـ پۀ نظر کښې وسعت پيدا کېږي او سوچ فراخه کېږي نو زۀ دا پهۀ يقين سره وئيلے شم چې د دې ځوان سبا به روښانه وي خو کۀ دے خپل ليک هم داسې جاري اوساتي ـ زما دعا د ګُل رسول ايلم سره ده قلم دې ئې دغسې روان اوسي امين۔

پۀ درناوي
محترمه کلثوم زیب
پېښور
نېټه: ۱۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا قیصې

د ښاغلي ګل رسول ایلم دا قیصې د هغۀ د خیال او فکر هغه ژوندي انځورونه دي چې هم د هغۀ په مشاهده اډانه دي او هم ئې د یو قلمکار په حېث د ارمان هېنداري دي پۀ دې قیصو کښې به فني کمے هم وي د ژبې د صحت ستونزه به هم لري خو د ښاغلي ګل رسول ایلم جذبه او فکر دواړه ډېر سپېڅلي دي هغه د خپلو ارمانونو غوټۍ ګُل کېدل غواړي خو د وخت او حالاتو توراېان ئې دغه تمّنا پوره کېدو ته نۀ پرېږدي ځکه ئې پۀ فکر او خیال د مایوسۍ یو تهوک څادر خور دے کۀ ښاغلي ایلم جان خپل دا جانانه سفر جاري اوساتۀ نو د افساني جراثیم لري او په راتلونکي وخت کښې به ئې افسانې ،،غوټۍ،، د رژېدو پۀ ځائے ارو مرو ګُل شي د ده د ښۀ فني ژوند لپاره لاس په دعا

نورالامین یوسفزے
اسلامیه کالج پوهنتون پښتو
څانګه پېښور
یکم نومبر2021

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ایلم جان لنډه پېژنګلو او افسانې

لکه څنګه چې د سوات دير او ملاکنډ وادي ښائسته ده هم دغه رنګ ئې د اولس زړونه او د شاعرانو اديبانو فکرونه ښائسته دي ـ ایلم جان چې خپل نوم ئې ګل رسول خان دے د خُدائے بخښلي محمد رسول خان په کور کښې په ۱۹۹۳ء کښې څېرېدلے دے د دوشخېل قام د ستري ښانګي دورانخېل سره تعلق لري ـ ښاغلے ایلم جان د دوشخېل خادګزي د ډډې د کندي او د مشهور غر ديولئ په ښائسته او مشهور کلي بخت بلنده کښې سترګې غړولي دي ـ ایلم جان د دير د ښائسته خاورې بچے دے دا تعليم يافته ځوان د قام او اولس درد په سينه لري او د قلم په ژبه د خپلو خيالاتو سرګندونه کوي ـ ايلم صېب د سکول د وختو نه شاعري کوي او وخت په وخت ورسره په ادبي محفلونو او غم ښادئ کښې ملاقاتونه کېږي نن صبا د رزق د تلاش په سلسله کښې په فرنټيرکور دير سکاؤټس کښې د پېغام رسانۍ په څانګه کښې خپله وضيفه يعنې خپل فرائض ترسره کوي ـ په نظم او نثر دواړو کښې د فکر نيلے زغلوي جذبې ئې ځوانې دي که د ادب سفر ئې هم دغسې جاري اوساتلو نو ممکنه ده چې لوړ مقام ترلاسه کولے شي ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ایلم افسانې: افسانه چې د هرې ژبې په ادب کښې یو لوړ او ځانګړے مقام لري په انګریزۍ ژبه کښې ورته Short Story یعني لنډه قیصه وئیلے شي - دې ته خیالي فکري یا فرضي قیصه هم وئیلے شي دا په یو نشت کښې قاري لوستے شي دا د داستان او ناول په مقابله کښې ډېره مختصره وي دغه شان مونږ افسانې ته د قیصې یو طرقي یافته شکل هم وئیلے شو په پښتو ادب کښې وړمبۍ افسانه" کونډه جینۍ "راحت زخیلي لیکلې وه ځکه خو راحت زخیلي صېب د افسانې امام ګڼلے شي - شاعران او ادیبان کهٔ یو طرف ته د معاشرې او ماحول بچې دي نو بل طرف ته معاشره او چاپېریال د شاعر او ادیب دپاره د استاذ حثیت لري یو شاعر او ادیب د خپل چاپېرچل نه اثر اخلي او متاثره کېږي - په روانو حالاتو د قلم په ژبه د خپلو احساساتو جذباتو په ښائسته ډول سرګندونه کوي او اولس ته د بدلون امن مینې او وروروليۍ یو ښکُلے پېغام ورکوي - اوس راځو د ایلم جان کتاب" غوټۍ اورژېده "طرف ته-

ایلم جان چې سحر د کوټې ور بیئرته کړي نو د سوات په حسینه وادۍ کښې د ایلم په مشهور غر نمر سترګه وهلي وي او د رڼا پلوشې ئې د ایلم صېب د کوټې ګوټونه روښانه کوي - دا پلوشې د دهٔ ژوند له حرارت ورکوي ایلم صېب د ایلم د غر نه هم متاثره دے او د نمر د ځلاندو وړانګو پلوشو نه هم - دے هم د ایلم د وژود نه د قلم په ذریعه د اولس زړونو او ذهنونو ته رڼا

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسؤل غواړي ـ ایلم صېب پۀ خپل دې کتاب" غوټۍ اوړژېده "چې د افسانو یوه ښکُلې مجموعه ده دا کتاب پۀ شلو افسانو او پۀ یوسل او دولس مخونو مشتمیل دے د دې کتاب ټولې افسانې پۀ لوستونکي ښۀ اثر پرېباسي ژبه ئې سوچه او کلېواله ده پۀ دې یۀ ښائسته کلېوال رنګ غالب دے ځائے پۀ ځائے پکښې متلونو او شعرونه د قېصو رنګ یو پۀ دوه زیات کړے دے د افسانو کردارونه پلاټونه د قیصۍ سره سمون خوري ـ ایلم صېب د افراتفرئ پۀ دې دور کښې وس هم پۀ داسې فطري ماحول کښې ژوند کوي چرته چې چینه چینار وس هم موجود دي چرته چې د ګډو بیزو کنډک او د شپونکي د شپېلۍ او د یکه زار یاقربان آوازونه وس هم اورېدے شي ـ د ایلم صېب پۀ چاپېرچل کښې پۀ ګټه ناست مشران د نوابي ریاستي دور قیصې کوي چې کشران ئې پۀ تعجب اوري او پۀ دې حقیقي قیصو د افسانو ګُمان کوي د ماحول اثر پۀ انسان ارو مرو کېږي او دغه وجه ده چې ایلم صېب د قلم پۀ ځوکه د خپل چاپېرچل ترجماني او عکاسي د افسانو پۀ دې مجموعه کښې پۀ ښۀ ډول کړې ده هسې خو ټول کتاب د معیار پۀ تول پوره دے خو" تش لاس ، دوه بجې ، حوالات ، چغې او غوټۍ اوړژېده "غوره افسانې دي دا د ایلم صېب اولنے کوښښ دے کمے بیشے به پکښې خامخه وي خو هیله لرم چې راروان انتخاب کتاب به ئې نور هم ښۀ او پۀ معیار پوره وي دا جاج به وس تاسو اخلۍ چې ښاغلي د خپل قلم او موضوعاتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره خومره انصاف کړے دے هیله لرم چې ایلم جان به په ادب کښې خپل سفر جاري ساتي او د پښتو د ادب جولۍ ته به داسې ښائسته ګلونه وار په وار ډالۍ کوي.

پۀ درناوي ستاسو ورور
جهان بخت خان جهان
خادګزئ کاغان
۱۲ نومبر ۲۰۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې خپلې

ګرانو دوستانو خبرې خو د دې کتاب ټولې افسانې زما خبرې دي خو د روایاتو ترمخه زهٔ به دا اووایم چې دا کتاب "غوټۍ اورژېده " زما د افسانو ړومبنے کتاب دے ـ هسې خو افسانه لیکل ډېر ګران کار دے پته نشته چې زما افسانې د افسانې پهٔ تول پوره دي او کنه دغه فېصله به پوهانو ته پرېږدم خو چې څهٔ مې هم لیکلي دي نو د خپل چاپیریال کرهٔ ورهٔ او ښهٔ بد مې د قلم ژبې ته سپارلي دي د چا به خوښېږي یا نهٔ خو زهٔ به ملګرو ته دا خبره وړاندې کړم چې زهٔ پهٔ افسانه کله او څنګه پوهه شوم ـ

نثري لیکل خو به ما د ډېر وړاندې نه کول زهٔ د لسم ټولګي سټوډنټ ووم چې داسې څهٔ واقعات او خیالات به مې ذهن ته راتلل نو د خپل ځان سره به مې محفوظ کول ، خو نهٔ پوهېدم چې زهٔ افسانه لیکم او کهٔ قیصه یا کهٔ څهٔ بل څهٔ خو چې د کله نه مې خپل لیکونه " لائق زاده لائق " صیب ته وړاندې کړل نو هغهٔ پهٔ ډېر اخلاص سره زما اصلاح اوکړه او وخت پهٔ وخت به ئې د افسانې پهٔ قوائدو او اصولو پوهه کولم ـ نن کهٔ زهٔ افسانه لیکم یا ښهٔ او نا ښهٔ لیک پېژنم نو دا د محترم لائق زاده لائق صیب د اخلاص او د هغهٔ د محنت برکت دے چې زهٔ ئې دې مقام ته راورسولم او نن د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسانو د یؤ کتاب خالق شوم زۀ کۀ د لائق صیب هر څومره مننه ادا کړم نو کمه به وي ولې چې د لائق زاده لائق صیب مصروفیات دومره دي چې هغه د چا نه پټ نۀ دي او د هغې باوجود هغۀ زما لپاره خپل ځان کړولے دے او هغه ماته پته ده چې لائق صیب څومره اخلاص زما سره کړے دے ولې چې یوه شپه د شپې دوه بجې وي او لائق صیب د اسلام اباد نه ستړے ستومانه کور ته راغلے وو او چې واټسپ ئې کتلے وو نو زما لیکونه ورته پۀ سر پراتۀ وو او هغۀ زما هغه لیکونه کتلي وو او ماته ئې جواب پرېخښودے وو او چې سحر ما واټسپ خلاص کړو او د لائق صیب راکړے شوے جواب مې اوکتلو نو یقین اوکړه چې ډېر خفه هم شوم چې تۀ اوګوره لائق صیب څۀ خو وس کمزورے شوے هم دے لاړو سپین ګیرے شو او څۀ دومره مصروفیات لري چې سحر د کوره وځي نو د شپې ناوخته کور ته راځي او کله کله خو دوه درې ورځې هډو کور ته هم را نۀ شي خو بیا ئې هم د شپې پۀ دوه بجې زما لیکونه کتلي وو او جواب ئې راکړے ؤ۔

ډېره ډېره مننه ئې کوم خدائے پاک دې لائق زاده لائق صیب له ډېر عمر ورکړي او سره د ډېرو خوشحالو ئې روغه ګرګه نصیب شه ، زړۀ مې غواړي چې د لائق صیب ټول اخلاص بیان کړم خو د لائق صیب اخلاص او محنت زما سره دومره دے چې دا ځانله یوه موضوع ده ملګري بور کول نۀ غواړم ولې چې بیا به دا ځانله یو کتاب شي او پۀ دغه موضوع به کۀ خبر وي بل وخت چرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوره بحث کووم ولې چې د لائق صېب دغه اخلاص په لیک کښې خوندي کول زما لپاره دا ډېر اهم دي ـ دغه شان د واجد ودان خلیل صېب هم ډېره زیاته مننه کووم ولې چې کۀ زۀ د خپلو اوستاذانو خبره کوم نو د لائق صېب نه پس به د ټولو نه اول نامه د واجد ودان خلیل صېب نامه اخلم ـ واجد ودان خلیل صېب هم تر ډېره حده زما هر لیک کتلے او راته ئې د لیک د سمولو پوره پوره طریقه کار ښودلے دے ـ او دغه رنګ د ګرانو محترمو ښاغلیو پروفېسر اسلم تاثر اپریدي صېب، پروفېسر حنیف خلیل صېب ، نورالامین یوسفزئ صېب ، لائق زاده لائق صېب ، واجد ودان خلیل صېب ، جهان بخت خان جهان صېب ، سلیم منور صېب او د ډېرې ګرانې محترمې کلثم زیب مېم ډېره مننه کوم چې زما په دې معمولې شان کتاب ئې خپل قیمتي لیکونه اوکړل ـ

ګرانو دوستانو دا زما کتاب" غوټۍ اوږپړده "ټولې شل افسانې دي او دا ټولې افسانې پوره د یو کال ذخیره ده مطلب دا شل افسانې ما تقریباً په یؤ کال کښې لیکلې دي ـ کۀ رب ته منظره وه او ژوندۀ نو بل د افسانو کتاب به هم ډېر زر چاپ کووم او کۀ په دې کتاب کښې مې څۀ کمے بېشے وي نو ډېره بخښنه غواړم ډېره مننه وسلام ـ

پۀ ډېر درناوي
ګل رسول ایلمؔ
کوز دیر خادګزو بخت بلنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

۰۲ اکتوبر ۲۰۲۱ء

نیمګړې ارمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

نيمګړے ارمان

شبنم سمه خوشحاله وه د همزولو پۀ مېنځ کښې سرۀ لاسونه د وادۀ پۀ سره جوړه کښې لکه د ښاپېرۍ ښکُلې سينګار شوې ناسته وه کله به ئې يوې همزولې او کله بلې همزولې ته کتل مُسکۍ مُسکۍ کېدله شرمېدله سر ئې خکته کړے ؤ، د ډېرې خوشحالۍ نه پۀ جامو کښې نۀ ځائېده او د ځان سره به ئې پټ پۀ زړۀ کښې بار بار داسې وئيل چې

" شکر دے خدايه شکر "

او اسمان طرف ته به ئې پۀ سترګو کښې اوکتل او بيا به ئې زر سترګې خکته کړې او داسې موډ به ئې جوړ کړو چې لکه يقين ئې نۀ راتلو او خپل ځان ته وائې چې

" زۀ خوب خو نۀ وينم زۀ او ناوېتوب؟"

او بيا به زر مُسکۍ غوندې شوه او د طبيعت نه به ئې داسې محسوسه شوه چې ګنې د هغې وس يقين راغلو او خپل ځان ته ئې اوئيل چې

" نا نا بلکل رېښتيا دي خوب خوب نشته دا هم هغه ورځ ده د کومې ورځ چې ما او وصال خان ارمانونه کول "

(c) ketabton.com: The Digital Library

شبنم په دغې سوچونو فکرونو کښې ډوبه وه په زړهٔ زړهٔ کښې د خپل ځان سره لګیا وه رنګا رنګ خبرې به ئې کولې هغې ته ټوله دنیا مسته او رنګینه ښکاریده د هغې ټولې همزولې د هغې په تیارئ کښې بوښت وې ټولې د شبنم نه چار چاپیره راتاؤ شوې وې چا به ورله شال سمولو چا ټیکه او چا به ورله والۍ کله کله خو به پکښې یوې نیمې جینۍ اواز هم اوکړو چې

" یهٔ جینکو ناوې تیاره شوه کنه "

او چا به وئیل چې

" یهٔ جینۍ تهٔ لږه دې خوا شه چې زهٔ هم لږه ناوې اوینم کنه "

شبنم په ناوېتوب کښې ډیره حسینه ښکاریده یؤ خوا کهٔ هغه قدرتي ښکُلې وه نو بل خوا د ناوېتوب سینګار ئې ښکُلا یو په دوه کړې وه بلخوا د هغې د زړهٔ هغه ارمان پوره کېدو د کوم ارمان چې هغې د پینځو کالو راهسې انتظار کولو د هغې د ژوند د دغې ارمان تړون د نور زمین خان کاکا د زوي وصال خان سره پوره پینځهٔ کاله وړاندې شوے ؤ خو د هغې د ماشومتوب لهٔ کبله د شبنم پلار محمد جان کاکا د وادهٔ نېټه پوره پینځهٔ کاله غزولې وه پینځهٔ کاله څهٔ چې د شبنم او وصال خان دپاره پینځهٔ سوه کاله وو هر څو کهٔ شبنم وړه وه او په زړهٔ کښې ئې د هیچا دپاره هم لا څهٔ ځائے نهٔ ؤ پیدا شوے خو دومره ضرور پوهېده چې زهٔ وس په دې کور کښې د وصال خان امانت یم او د کله نه چې شبنم د وصال خان په نوم شوه نو د شبنم په زړهٔ کښې د وصال خان مینې سر پورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړو او د شبنم مينه د وصال خان سره ورځ تر ورځ په زياتېدو شوه شبنم به هر وخت هم په دې سوچونو فکرونو کښې ډوبه ناسته وه چې کله به دغه ورځ راځي چې زۀ به د وصال خان تر څنګه ناسته يم او کله کله خو به ئې دا خبره هم د ځان سره کوله چې

" هن.......پينځۀ کاله دا به څنګه تېرېږي......ډېره ګرانه ده.......دا دومره انتظار ...... دا انتظار خو به ما اوخوري "

تر دې چې شبنم د وصال خان د وصال سوچونو فکرونو کښې پوره پينځۀ کاله انتظار تېر کړل او هغه ورځ وه چې د شبنم او د وصال خان زړونه به يو ځائے کېدل جنجيان راغلي وو يؤ خوا بل خوا شور شغرب جوړ ؤ جونو د ټنګ ټکور خپلو کښې محفلونه ګرم کړي وو شبنم د همزولو په مېنځ کښې داسې ښکارېدله لکه د ستورو په مېنځ کښې چې د ځوار لسمي سپوږمۍ ځلېږي يؤ خوا کۀ شبنم د خپل مور پلار او خوېندو ورونړو نه په جدائۍ دردېدله او پرېشانه وه نو بلخوا ئې د ارمان پوره کېدو په خوشحالۍ کښې لۀ خپله ځانه ورکه وه او په دې طمع وه چې د وصال ديدن به كووم ولې چې پينځۀ کاله ئې د وصال د وصال خوبونه ليدلي وو او د جدائۍ لمبو ئې د زړۀ محلونه غرغنډه کړي وو جنجيان تيار شول شبنم د پلار په اوږه او د مور په غېږه کښې د جدائۍ رنې اوښکې توې کړې رخصت واخستۀ شو او شبنم په سپين موټر کښې کېښناسته خو د کلي د رواياتو خلاف شبنم د وصال خان سره د موټر په فرنټ سيټ کښې کېښناسته.......ګاډي روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــول.........كافي اوږده لاره وه شــبنم بــه پــۀ ســـتركو ســـتركو كتبـــې وصـــال خــان تــه كتـل او وصـــال خــان بــه مُـسكے شـو او دغــه رنـګ د شـبنم پــۀ مـخ بانـدې بـه مُـسـكا خـوره شـوه د شـبنم پـۀ زړۀ كتبـې بـه دغـې رنـګ مّـسـكا نــاقرارې ږ، لېونتـــوب او د جـذبو تــودولے پــېدا كولــو وصـــال خـان او شبنم بـه كلـه كلـه د ګـاډي پـۀ شيشـه كتبـې هـم يـؤ بـل تـه كتـل او يـؤ بـل تـه پـۀ كتـو سـره بـه مُـسـكي شـول چـې پـۀ دغـې مُـسـكا كتبـې د دواړو ډېـرې خبـرې پټـې وې وصـــال خـــان چـــې بـــه مـــوټر لـــږ شـــان اوزغلولـو نـو شـبنم بـه اوويرېـده او پـۀ دغـې ويـره كتبـې چـې بـه د شـبنم پـۀ مـخ كـوم رنګونـه بـدل شـو نـو پـۀ وصـال خـان بـه دغـه رنګونـه ډېـر ښـۀ او خـوارۀ لګېـدۀ وصـال خـان بـه ګـاډے نـور هـم اوزغلولـو او ورسـره ورسـره بـه ئـې د ګـاډي پـۀ شيشــه كتبـې د شـبنم د مـخ رنګونــه هـم لوسـتل او چـې څـومره بـه د شـبنم پـۀ مـخ د ويـرې رنګونـه سـېوا كېـدل نـو دومـره بـه وصـال خـان خوشـحالېدلو هغـه لـه بـه دغـې رنګونـو ډېـر خونـد وركولـو ځكـه د هغـه هـم دا كوشـش ؤ چـې شـبنم څـومره ويـرولے شي نو چې وۀ ئې ويروي۔

خـو دغـه ويـره هغـه وخـت هـم ويـره پـاتې شـوه چـې وصـال خـان د ګـاډي پـۀ شيشـه كتبـې د شـبنم پـۀ تماشـه ؤ او پـۀ ځـان پوهـه نـۀ شـو او د هغـه نـۀ وړانـدې د يـؤ ګـاډي سـره پـۀ درز خپـل ګـاډے اولګولـو دغـه درز ټولـو خلكـو واؤرېـدو ټولـو خلكـو رامنـډې كـړې د وصـال خـان سـره چـې پـۀ مـوټر كتبـې شـاته كـومې ښـځې ناسـتې وې هغـوې چغـې ويـر مـاتم جـوړ كـړو چـې پـۀ دغـې سـره ډېـر خلـك د ګـاډي خوالـه نـزدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلـۀ د وصـال خـان پـلار هـم راورسـېدو د ګـاډي فرنـټ سـائيډ ټـول تبـاه شـوے وو د وصـال خـان پـلار چـې اوکتـل نـو د شـبنم سـر د وصـال خـان پـۀ غېـږه کښـې پـروت ؤ او پـۀ سره سور شـال کښـې ئـې پـۀ خُلـۀ سـره وينـه راغلـې وه او د وصـال خـان ځـواني د ګـاډي د سـټرينګ د لاسـه پـۀ اوږد سـفر تلـې وه د هـر سـړي پـۀ مـخ بانـدې پرېشـاني خـوره وه چـا اوښکې تويولې او چا به دغې حادثې ته حېران حېران کتل.

د وصـال خـان پـلار چـې د شـبنم د مـخ نـه وينـه پاکولـه نـو هغـه تـه داسې محسوسېدله لکه چې هغه ورته وائي چې

پښـــتنه يـــم مـــا د مينـــې پـــت پـــاللے
کـۀ د يـار پـۀ غېـږ کښـې مـړه شـمه مـړه نـۀ يـم

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالات

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالات

جمالي چې به د پوره يوې مياشتې دياړي تر لاسه کړه نو په خوشحالۍ خوشحالۍ به ئې کور ته د راشن ډکې بورۍ راخستې وې او د جمالي د رويې نه به داسې محسوسېده چې د جمالي هېڅ کمے نۀ ؤ او د هغۀ ژوند په خپله دياړۍ مزدورۍ کښې ډېر ښۀ او په سکون روان ؤ او دغه شان په عام اولس کښې هم چې به جمالي د چا سره په لار کوڅه کښې ملاقات کولو نو په ډېر احترام مينه او خوشحالۍ به ئې ورسره ستړي مشي خوار مشي کول او د بعضې زړۀ ته راتېرو يارانو سره به ئې داسې ملګرتيا وه چې يارانو دوستانو ته به ئې دا احساس هډو کېدو هم نۀ چې ګينې جمالے يؤ غريب مزدور سړے ؤ او هره ورځ به ئې يؤ نه يؤ ملګرے خامخا د لاس نيولے په خپله غريب خانه کښې مېلمه کولو.

خو څۀ موده کېدله چې جمالي به په سمه خُلۀ د چا سره خبرې هم نۀ کولې او نۀ يې په مخ د خوشحالۍ څۀ اثار ښکارېدل او دغه شان چې جمالے به مابښام ستړے ستومانه د مزدورۍ د ځائے نه کور ته راتللو نو په ډېر لوئے سوچ فکر کښې به اخته ؤ او دومره به په خپلو غمونو سوچونو کښې ډوب ؤ چې چا به وربانديې سلام هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړو نو هڅو به خبر نۀ شو چې ګېنې چا لا سلام هم اوکړو او دغه رنګ ئې ټول ملګري هم پۀ دې فکر و غم کښې مبتلا کړي وو چې اخر داسې څۀ شوي دي چې جمالے هڅو پۀ چا څۀ کار غرض نۀ لري او ټوله ورځ خفه دلګير خپلې ګوټې شماري.

د جمالي يارانو دوستانو غوښتل چې د جمالي نه اوپوښتي چې "داسې څۀ مسله ده چې جمالے ئې پۀ داسې لوئے ټېنشن او غم کښې اخته کړے دے"

خو بل خوا د کرونا وبا پۀ ګرده نړۍ کښې داسې وحشت خور کړے ؤ چې د خلکو پۀ مېنځ کښې ئې د بېلتانۀ غرونه اودرولي وو او سخت لاک ډاون لګېدلے ؤ او څۀ خو د هر سړي د ژوند مصروفيات داسې وو چې د چا سره هم د چا لپاره وخت نۀ ؤ څۀ موده پس چې د کرونا وبا لږه د خلکو د ذهنونو نه پۀ وتو شوه او د کلي علاقې بازارونه کولاوېدل شروع شو نو د کلي پۀ هائي سکول کښې د جمالي د پارټۍ غټه جلسه منعقد کړے شوه چې پکښې د پارټۍ غټ مشران راتلل د جمالي دلې کلي ته اول ځل ؤ.

او دغه شان د کلي علاقې ټول خلک پۀ جوش و خروش سره جلسې ته راجمع شوي وو ټولو لويو او وړو به د زنده اباد نعرې وهلې ولې چې ځوک د خپل زوي د نوکرۍ پۀ طمع وو او ځوک د خپل ورور د بدلۍ او ځوک خو پۀ دې طمع وو چې کۀ يو بنډل پائپ راته مېلاؤ شي خو چې جمالي به د کلي د خلکو د زنده اباد نعرو او د لاسونو پرقه ته کتل نو د خپل کلي ورانې کوځې، ناروا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوډشېډنګ او خصوصي طور ګرانه ګراني به ئې مخې ته نېغه اودرېدله او هغه به دا سوچ کولو چې دا څنګه خلک دي چې پۀ دې حال کښې هم د زنده اباد چغې وهي او بيا چې پۀ سټېج ولاړ سړي به څۀ خبره نيمه اوکړه نو ګېر چاپېره به د لاسونو پړقا او د زنده اباد چغو پۀ ټول کلي کښې انګازې خورې ورې کړې او چې پۀ سټېج ولاړ سړي به د غټو غټو وعدو سره سره د خپل حکومت صفتونه او تېرو شوو حکومتونو غيبتونه کول نو نور به هم خلک پۀ جوش او مستۍ کښې راغلل خو پۀ ټولو خلکو کښې يو جمالے و چې بالکل خاموشه و چې نۀ به ئې د زنده اباد نعرې وهلې او نۀ به ئې لاسونه پړقول خو ګېر چاپېره به ئې خلکو ته حېران حېران کتل ـ د جمالي پۀ دغې خاموشۍ باندې د هر چا نظر و او بيا چې د پارټۍ کوم واکداران وو هغوي ټولو د يو بل سره ګنګوسې کولې چې

"دا سړے ولې داسې خاموشه دے او بيا پۀ داسې موقع چې د پارټۍ لوئے لوئے ليډران راغلي دي او بيا د داسې سړي خاموشي چې هم د دې پارټۍ يو خاص غړے دے خو چې ولې نۀ لاس پړقوي او نۀ د زنده اباد نعرې وهي"

خو څۀ ساعت پس چې پۀ سټېج ولاړ سړي خپلې خبرې بس کړې او د سټېج سيکټري سټېج ته راپاسېدو نو جمالے بيا سټېج ته ورسېدلے و او دغه شان جمالے د سيکټري نه پۀ مائک ورمخکښې شوے و جمالي پۀ سټېج لګېدلي لاؤډ سپيکر ته پوکے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړو خپل پۀ اوږه راچولے شکلے يې پۀ خپل مخ داسې اووهلو لکه چې خپلې خولې ئې پرې اوچې کړې او بيا ئې پۀ اوږه راواچولو-

جمالي د خپلو خبرو ابتداء پۀ بسم الله سره اوکړه چې د جمالي پۀ دې عمل د جلسې ټول خلک چُپ چاپ حق دق او حېران حېران وو او د هر سړي پۀ زړۀ کښې دا سوال تاوېدلو چې خدائے خبر چې جمالے بۀ لاڅۀ خبره کوي خو جمالي چې وړومبنۍ خبره د تېر حکومت د نرخونو او بيا د موجوده نرخونو اوکړه او بيا ئې د موجوده حکومت هره يوه بې ايماني ټولو خلکو ته پۀ ګوته کړه او ټولې ئې سپينې سپينې خبرې اوکړې نو د پارټۍ د زنده اباد نعرې پۀ "جمالے زنده اباد" نعررو کښې داسې بدلې شوې لکه چې جلسه د جمالي دپاره راجوړه کړے شوې وه خو چې جلسه ختمه شوه او ټول خلک پۀ خپله مخه خپلو خپلو کورونو ته لاړل او چې سبا د کلي خلک خبرېدل نو جمالے د نزدې تهانې پۀ حوالات کښې بنديوان کړے شوے ؤ-

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه بچي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه بجې

طـوطي ګـل کاکـا جُرابـې يـؤ خـوا تـه کېښـودې بوټـان ئـې د انګيټـۍ سـره جوښـت يـؤ بـورجي تـه نېـغ اودرول د انګيټـۍ دروازه ئې خلاصه کړه او يوه شونټۍ ئې ورکېښوده۔

"هائ هائ څۀ ښکُلے وخت ؤ لاړه ځواني تېره شوه"

"ژوند هم لکه د باد تېرېږي"

طـوطي ګـل کاکـا د دې خبـرې کولـو سـره پـۀ سـپينه ګيـره لاس راښـکودو غـاړه ئـې تـازه کـړه او لکـه د نـور کلـه پشـان ئـې بيـا د خپلـې ځوانۍ او د خپل دور قيصې شروع کړې.

"زمـا د ځوانۍ خـو بيـل دوران ؤ خـو وس لاړم سـپين ګيـرے شـوم "

"هسې پۀ ځوانۍ کښې انسان ډېر پۀ طاقت کښې وي"

" او اوس"

"اوس خـو د چـا خبـره چـې د اودس مـاتي لوټـه هـم پـۀ لاس کښـې نـۀ شـم اوچتـولے لاړم عمـر خـوړلے شـوم زور مـې کښېناسـتو دا اوګـوره د دې کوټې دا ښش ما پۀ ايکي يوازې د ايلم د غر نه راوړے ؤ"

" څۀ به اووايو نو"

(c) ketabton.com: The Digital Library

"تـن سبا ځوانان خو چاته بالخت هم نۀ شي سمولے او دا خو څۀ کـوي چې نـۀ حُجـره پېژنـي او نـۀ جومـات د چـا سـره ناسـته پاسـته غـم ښـادي هـم نـۀ پـالي اوس هغـه اتفـاق هـم نشـته هـر سـړے د ځـان شـوے دے تر دې پورې چې میني محبت ورسره هم سر خوړلے دے"

د طـوطي ګـل کاکـا قیصـې بـه تـر نیمـې نیمـې شـپې د کـور ټولـو خلکـو پـۀ ډېـر غـور او پـۀ ډېـره مینـه اؤریـدلې ـ او د ګاونډ خلـک ئـې هـم ټـول د خپلـو خـوږو خـوږو قیصـو مئینـان کـړي وو هـره شـپه بـه د طـوطي ګـل کاکـا ګاونـډیان پـۀ ډېـره مینـه او شـوق د طـوطي ګـل کاکـا خـوا لـه راتلـل زۀ هـم د طـوطي ګـل کاکـا د ګـپ شـپ عاشـق ووم مـا بـه هـم د طـوطي ګـل کاکـا نـه بـلا خبـرې او بـلا قیصـې اوریـدلې زمـا بـه د طـوطي ګـل کاکـا متلونـه ډېـر خوښـېدل وس هـم راتـه د هغـۀ زیـات متلونه یاد دي۔

د طـوطي ګـل کاکـا د ټولـو نـه ښـۀ خاصـیت دا هـم ؤ چـې د متلونـو قیصـې بـه ورتـه هـم یـادې وې اکثـر چـې بـه طـوطي ګـل کاکـا کـوم یـۀ متـل اووئیلـو نـو مـا بـه تـرې ضـرور پوښـتل چـې د دې متـل پـۀ شـا څـۀ قیصـه وه او طـوطي ګـل کاکـا بـه راتـه ډېـره پـۀ تفصـیل سـره بیانولـه او چـې د طـوطي ګـل کاکـا نـه بـه چـا د څـۀ قیصـې یـا د پخـواني دور، دود دسـتور پوښـتنه اوکـړه نـو ډېـر زیـات بـه خوشـحالېدلو د طـوطي ګـل کاکـا ټـول کـړۀ وړۀ د سـتائینې وړ وو ولـې چـې الله تعـالیٰ طـوطي ګـل کاکـا یـۀ داسـې خـوږ انسـان پیـدا کـړے ؤ چـې انسـان خـو څـۀ چـې مېـږے ئـې هـم چرتـه نـۀ ؤ ازار کـړے عمومـاً بـه ئـې د خلکـو زړونـو لـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوشحالۍ ورکولې کۀ طوطي ګل کاکا ته به چا کنځل یا بله څۀ ترخه خبره هم اوکړه نو پۀ خندا به ئې بدلوله او ترخې خبرې کوونکې یا کنځل کوونکې خو به ئې پۀ خپل ځان او پۀ خپله خبره پښېمانه کولو۔

زۀ چې به د طوطي ګل کاکا خوا له لاړم نو کوشش به مې دا ؤ چې د عامو قېصو، خبرو اترو نه علاوه د یو متل پۀ شا یوه قیصه راته هم ضرور بیان کړي یؤ خوا کۀ زۀ د طوطي ګل کاکا ګاونډې ووم نو بل خوا به مې د طوطي ګل کاکا سره ناسته پاسته هم ډېره کوله او دغه شان بلا پوښتنې به مې ترې کولې۔

دغه وجه وه چې د طوطي ګل کاکا زۀ ډېر خوښ ووم ۔ماته به ئې د ډېرې مینې نه د پښتو پتنګ وئیلو یوه ورځ مابنامې ؤ او د جنورۍ میاشت وه نرۍ نرۍ واؤره هم راوریدله سخته یخني وه خو د طوطي ګل کاکا قېصې، خبرې او متلونه اوریدل به مې پۀ هیڅ حال کنبې هم نۀ قضا کول پۀ دغه یخه شپه د طوطي ګل کاکا خوا له ورغلم دروازه مې ووډبوله طوطي ګل کاکا اواز راکړو۔

"څوک ئې"

ما جواب ورکړو۔

"هن..... کاکا زۀ یمه فلانکې"

هغه د دننه د راتلو اجازت راکړو پۀ دروازه د ورننوتلو سره طوطي ګل کاکا د متلونو لړۍ راوسپړدله او دا متل ئې اوئیلو چې " خمبه لمبه تمبه وي " نو ورک شه غمونه پریږده چې ورېږي۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـا خپـل ځـادر لـه ځنې ورکـړو واؤره مـې د خپـل ځـان نـه اوڅنډلـه او د طوطي ګل کاکا سره مې سترې مشي خوار مشي اوکړل.

طوطي ګل کاکا؟.

"خمبه لمبه تمبه " څۀ مطلب ؟"

طوطي ګل کاکا پۀ برق برق پۀ خندا شو.

"بچے دا ډېر پخوانے متل دے"

"مـونږ چې ځوانـان وو نـو زمـونږ مشـرانو بـه دا متـل مـونږ تـه پـۀ داسې موقعـه وئيلـو چې واؤرې بـه وريـدې او مـونږ ټـول بـه د چرګـۍ نـه ګېـر چـاپېره ناسـت وو .نـو دا متـل بـه ئې کولـو چې خمبـه، لمبـه، تمبـه وي نـو کـۀ پـوره شـل ورځې واؤرې وريـږي نـو پـروا نشـته خو کـۀ پـۀ دې درې واره کښې يؤ هـم نـۀ وي نـو بيـا ژونـد ډيـر ګـران شـي ولـې چې دا دوه مياشـتې ډېـرې سـختې د يخنـۍ مياشـتې دي دې مياشـت تـه سـپينه خلـه وائـي او پـۀ دې پسـې دوېمـې مياشـتې تـه تـوره خلـه وائـي پـۀ دې دواړو مياشـتو کښـې ډېـره زياتـه واؤره وريـږي .پـۀ دې وخـت کښـې هغـه سـړے نـر وي چـې دې دواړو مياشـتو تـه ئـې ښـۀ ځـان تيـار کـړے وي دا مياشـتې چـې شـروع شـي نـو نـۀ خـو بيـا څـوک د لرګـي بندوبسـت کـولے شـي نـۀ دوکـان بـازار تـه د تلـو بندوبسـت او نـۀ ابـادي جوړولے شي"

"مطلب دا چې يو کار هم نۀ کېږي سېوا د خورو څکو نه"

مـونږ ټـول د طـوطي ګـل کاکـا خبـرو تـه غـوږ غـوږ وو طـوطي ګـل کاکـا ډېـر پـۀ تفصـيل سـره د متـل وضـاحت اوکـړو پـوره تـر نيمې شـپې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مو بنۀ ګپ شپ او د مزې قيصې واؤريدې اخره کښې طوطي ګل کاکا مونږ ته په خندا خندا کښې اووې چې

"هلکه"

"صبا له به خامخا راځئ"

ما به لاڅۀ خبره کوله چې طوطي ګل کاکا خپله خبره جاري اوساتله.

"صبا د ورځې دوه بجې به زۀ ستاسو انتظار کووم او تاسو ټول به روتې زما سره خورئ خو زۀ به درته صبا هغه قيصه کووم کومه قيصه چې ما لاتر ننه پورې تاسو ته نۀ ده کړې"

د طوطي ګل کاکا د دې خبرې د اؤريدو سره زما پۀ زړۀ کښې تلوسه سېوا شوه چې دا به کومه قيصه وي چې تر اوسه به طوطي ګل کاکا مونږ ته نۀ وي کړې پۀ دغه خيال کښې پۀ دغه فکر کښې پۀ دغه سوچ کښې زۀ خپل کور ته راورسيدم خو زۀ ډير ناقراره وومه ما ټوله شپه دا سوچ کولو چې صبا له به طوطي ګل کاکا مونږ ته کومه قيصه اؤروي ما کۀ هر څو د اودۀ کيدو کوشش کولو خو چې سترګې به مې پټې شوې نو مخې ته به مې طوطي ګل کاکا پۀ خندا خندا راغے.

"صبا به خامخا راځئ"

زما پۀ غوږونو کښې به دا اواز داسې اوګونېدو لکه چې طوطي ګل کاکا ماته بيا بيا هم دغه يادونه کوي شپه تيره شوه صبا له چې ما سترګې اوغړولې مخامخ مې ګهړۍ ته اوکتل نو لا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سحر وختي ؤ زما دوه بجو ته انتظار ؤ دغه ساعت چا د نزدې جوماتو لوډ سپيکر خلاص کړو د بې وخته لوډ سپيکر خلاصېدو سره به د هر چا تلوسه سېوا کېده او دغه رنګ زما هم په تندي خوله راماته شوه.

"يو ضروري اعلان واورئ د بر کلي طوطي ګل کاکا په حق رسېدلے دے نن ماسپخين دوه بجې به ئې جنازه وي"

د دې خبر اؤرېدو سره زما په تندي خوله نوره هم راماته شوه په خُله کښې مې لاړې اونښتې سترګې مې بقې پاتې شوې او داسې راپرېوتم چې هډو بيا د ځان نه خبر نۀ شوم.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

”دا د فلائنګ کوچ د سیټ ځلورمه سورلۍ وه چې کېښناسته او دغه شان د ټولو سیټونو سورلۍ پوره شوې او فلائنګ کوچ روان شو“

فلائنګ کوچ کښې ناستو خلکو په مختلفو موضوعاتو خبرې کولې چا عام ګپ شپ چا د غوا بیزې بحث او چا د روانو حالاتو جایزه اخستله خو تور ګل کاکا بلکل چُپ چاپ غلے ناست ؤ د تور ګل کاکا دغې چُپتیا مختلفې معنې ورکولې خو ټول خلک په خپلو خبرو کښې مشغول وو او تور ګل کاکا ته د چا هم پام نۀ ؤ تور ګل کاکا به کله مخ یؤ اړخ ته واړولو او کله بل اړخ ته او بیا به ئې ډرائیور ته اوکتل او سر به ئې داسې اوخوزولو لکه چې په څۀ خبره خفه ؤ او د افسوس اظهار ئې کولو دغه شان ګهنټه نیمه تېره شوه څوک په خپلو خبرو اترو کښې سترې شول او څوک د سفر هوا وهلې پرېشانۍ یوړل په ګاډې کښې ځائے په ځائے کله کله یؤ نیم اواز راوخېژي خو باقي لړه چُپتیا شان خوره شوه تور ګل کاکا چې ماحول لږ غلے شان محسوس کړو نو ګېر چاپېره ئې اوکتل او بیا ئې سر یؤ او بل اړخ ته اوخوزولو او یؤ سوړ اسوېلے ئې اوکړو او دا ځل ئې شونډې هم اوخوزولې لکه چې د ځان سره ئې څۀ خبره هم اوکړه چې په دې کښې یوې سورلۍ په ډرائیور اواز اوکړو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

"اُستاز"

"لږ سائيډ ته بريک شه"

ډرائيور ګاډے يو سائيډ ته اودرولو يوه سورلۍ کوزه شوه او فلائنګ کوچ روان شو د سورلۍ په کوزيدو تور ګل کاکا د فلائنګ کوچ په سيټ کښې لږه پراخي محسوسه کړه او مُسکے شو خو بيا ئې د ځان سره څۀ اووئيل او سر ئې يؤ خوا بل خوا اوخوزولو او بې مجاله شان ئې شاته سيټ ته ډډه اووهله چې سيټ ته په ډډه وهلو تور ګل کاکا پريشانۍ يوړۀ او سترګې ئې ورغلې څۀ ساعت تور ګل کاکا هم په دغه حال اودۀ پروت ؤ خو ناڅاپي فلائنګ کوچ اودريدو او پۀ تور ګل کاکا کلينډر اواز اوکړو.

"کاکا سورلۍ ته لږ ځائے ورکړۀ لږ ور اخوا شۀ"

تور ګل کاکا چې سترګې اوغړولې او د کلينډر د وينا مطابق لږ اخوا شو نو بيا ئې سر اوخوزولو او يؤ غوږ او بل غوږ ته ئې لاس يوړل او اوکوښېدو څۀ مزل شوے نۀ وو ؤ چې بيا يوې سورلۍ د کوزيدو اواز ورکړو او دغه رنګ بيا د هغې سورلۍ په ځائے بله سورلۍ راوختله دا سلسله هم دغه شان جاري وه او چې تور ګل کاکا د پيښور نه سوات مينګورې ته رارسيدو نو د فلائنګ کوچ د سيټونو ټولې سورلۍ بدلې شوې وې د تور ګل کاکا د دې خبرې سره اختلاف نۀ ؤ چې سورلۍ پۀ لار ولې بدلېږي رابدلېږي خو د فلائنګ کوچ په سيټ ځلور ځلور سورلۍ کښېنول ورته جائز نۀ ښکاريدۀ اخير چې د تور ګل کاکا خاموشي ماته شوه او د يوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سورلۍ راختلو پۀ وخت ئې د فلائنګ کوچ نه راودانګل او پۀ ډرائیور ئې ورمنډه کړه ډرائیور ئې جوښت پۀ ګرېوان کښې اونیولو او د فلائنګ کوچ نه ئې پۀ راښکلو راښکلو راکوز کړو او چې د فلائنګ کوچ نه باقي خلک خلاصون له راکوزیدل او رارسېدل نو تور ګل کاکا د ډرائیور پۀ سینه د تمانچې درې ګولۍ ښخې کړې وې دا هغه د خپل هغه زلمي زوي بدل اخیستے ؤ کوم چې د فلائنګ کوچ ډرائیور د معمولي تکرار نه پس وژلے ؤ۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اوږپېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اوږ ژېده

دغـه ورځ زمـا د چهتـې ورځ وه د سـپرلي موسـم ؤ وُنـو بوټـو ایلـه غـوټۍ سـپړدلې وې ګېـر چـاپيره پـۀ زمکـه د وُنـو بوټـو شـينکي خـور ؤ مسـته فضـا وه نـرے نـرے بـاران ورېـدو کلـه کلـه بـه لـړې هـم راخـورې شـوې خـو کلـه کلـه بـه موسـم داسـې صـفا شـو چـې لمـر بـه سـترګه رابښـکاره کـړه بـاران بـه اودرېـدو او لـړې بـه ځـائے پـۀ ځـائے غومپـک غومپـک ولاړې ښـکاريدې د څـۀ کـار د پېښـې لـۀ کبلـه مـا خپـل ګـاډے د کـوره رابهـر کـړو او د بـازار لار مـې اونيولـه څـۀ سـاعت پـس چـې زۀ بـازار تـه اورسـېدلم نـو پـۀ بـازار کښـې د څـۀ سـود سـودا دپـاره مـې خپـل ګـاډے د سـړک پـۀ غـاړه يـو اړخ تـه اودرولـو او يـو دوکـان تـه ورغلـم دوکـان تـه د ورتللـو سـره سـم مـا بـه لاد دوکانـدار نـه د څـۀ سـودا پـۀ بـاره کښـې پوښـتل چـې د شـا نـه چـا د لمـن نـه کلـک اونيـولم مـا چـې شـاته اوکتـل نـو تقريبـاً چـې د شـپږو يـا د اووۀ کـالو يـوه وړوکـې ماشـومه وه چـې زمـا لمـن ئـې نيـولې وه مـا پـۀ حيرانتيـا سـره هغـې تـه اوکتـل زړۀ مـې يـو تـرک اوکـړو ماتـه داسـې محسوسـه شـوه چـې ګينـې زمـا وړه لُـور وه ولـې چـې پـۀ دغـه شـان عمـر زمـا هـم يـوه وړه لُـور وه خـو چـې کلـه مـې پـۀ غـور اوکتـل نـو راتـه معلومـه شـوه چـې بـل څـوک وه مـا د ځـان سـره غلـې شـان اووئيـل چـې دا لاد چـا نـه پـاتې شـوې ده کـۀ نـا دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـه د دوکانـدار څـوک وي خـو خبـر زهٔ د کـور نـه پـهٔ څـهٔ کـار راوتلـے ووم د خپـل کـار پـهٔ تکـل مـې پـام سـود سـودا تـه لاړو او چـې مـې دوکانـدار تـه د څـهٔ څيـز دپـاره د وئيلـو اراده کولـه نـو بيـا مـې د شـا اړخ لمـن راښـکودلے شـوه مـا بيـا زر شـاته اوکتـل چـې بيـا هـم هغـه ماشـومه وه او د ځـان سره ئـې غلـي غلـي څهٔ وئيـل هـم خـو مـا سـم وا نـهٔ وربـدل چـې ماشـومې بـه څـهٔ وئيـل خـو دا ځـل زهٔ راخکتـه شـوم او ماشـومه مـې راونيوله او ورته مې اووئيل چې څهٔ دي ماشومې څهٔ غواړې.

ماشـومې خپلـه وړه خُلـهٔ کـولاؤ کـړه او پـهٔ وړه خُلـهٔ ئـې واړهٔ واړهٔ وئيـل چـې مامـا پيـزار درلـه صـفا کـړم د ماشـومې دا خبـره څـهٔ وه چـې زړهٔ مـې يـو لـوئے ټـوپ اووهلـو سـترګې مـې د حيرانتيـا نـه بقـې پـاتې شـولې د ماشـومې دې خبـرې مـې پـهٔ زړهٔ اړې راښـکودې او د ډېـر درد لـهٔ وجـې مـې د ماشـومې پـهٔ سر لاس راښـکودهٔ غيـږ تـه مـې رانـزدې کـړه او ورتـه مـې اووئيـل چـې يـهٔ ليـونۍ تـهٔ بـه اوس زمـا پيـزار صـفا کـوې کـهٔ تـهٔ خـو د لوبـو ماشـومه يـې سـتا خـو د لوبـو وخـت دے ماشـومه مـې پـهٔ مـخ مـخ ښـکُل کـړه او ترينـه مـې اوپوښـتل چـې ولـې سـتا پـلار نشـته؟ ـ ماشـومې بيـا پـهٔ وړه خُلـهٔ جواب راکـړو چـې نـا زمـا پـلار نشـته او خپـل لاس ئـې د سـړک بـل اړخ تـه اشـاره کـړو چـې مـور مـې هغـه ده مـا چـې د ماشـومې اشـارتاً ځـائے تـه اوکتـل نـو يـوه زنانـه د ټـوپۍ پـهٔ بورقـه کښـې ناسـته وه او مخـې تـه ئـې د نـارينو د سـر ټـوپۍ مسـواکونه تسـبيح او داسـې نـور د خـرڅ سـامان لګېـدلے ؤ او معلومېدلـه داسـې چـې دغـه سامانونه هم هغې خرڅول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما چې دا حالات اوليدل نو نور هم پرېشانه شوم او بې اختياره مې خپل جيب ته لاس کړو او د پينځۀ زره نوټ مې ماشومې ته ور کړو ماشومې چې نوټ ته اوکتل نو په سترګو کښې ئې د خوشحالۍ اوښکې لړې لړې شوې او بيا ئې مور پله منډه کړه خو.... خو هغه لا مور ته رسېدلې هم نه وه چې د يؤ موټر سائيکل د لګېدو سره په سړک کښې خوره وره راپرېوته.... هر چا ساه ساه رامنډې کړې د ماشومې په خُلۀ او پوزه وينه راماته وه هغې لکه چې زۀ پۀ دومره خلکو کښې اوپيژندم ماته ئې پۀ وينو سترګو اوکتل او بيا ئې معصوم لاس ماته راوړد کړو او بيا ئې د يوې اوږدې ساه اخستو سره سترګې پټې کړې لکه چې ماته وائي

" ماما دا روپۍ مې مور ته ورکړه "

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صيب

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صېب

هغه د جومات په وړومبي صف کښې په قاعده کښېناستو او دواړه لاسونه ئې په غېږه کښې د يؤ بل سره راموټي کړل يو ځل ئې ښۍ او بيا ګس اړخ ته ئې د سترګو په لکۍ کښې شاته اوکتل مخکښې ورسته په زنګېدو شو او بِسم الله ئې اوکړه.

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا....... (سورة يوسف ١٨).

په دې کښې څۀ شک نه ؤ واقعې چې الله تعالیٰ ورله ډېر خوږ اواز ورکړے ؤ ما چې د قاري صېب دغه حالات وليدل نو هغه ورځ راته مخې ته نبغه اودريده په کومه ورځ چې قاري صېب د دې خبرې نه چوټ انکار اوکړو چې

"نا نه زۀ قاري نۀ يم ما حفظ نۀ دے کړے"

دا هغه وخت ؤ چې قاري صېب ايله نوے نوے په فرنټيئر کور ايف سي کښې د سپاهي په حېث برتي شوے ؤ او د قاري صېب نوکري ايله يو کال وه د قاري صيب يؤ کليوال ؤ چې هغه په دغه وخت کښې د قاري صېب د پلاټون سينيئر کمانډر ؤ د قاري صېب کليوال ډېر خوږمن او قدرمن انسان ؤ د خپل پلاټون د تمامو ځوانانو به ئې پوره پوره خيال ساتلو چې څومره به ترې کېدله نو د خپل وس مطابق منډه تړړه به ئې د هر ځوان دپاره وهله

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغـه د قـاري صـيب د پـاره هـم غـوره سـوچ فكـر لرلـو ولـې چې كـۀ يـؤ طرفتـه د پلاټـون مشـري ور پـۀ غـاړه وه نـو بـل طرفتـه د قـاري صـيب كليـوال هـم ؤ دغـه وجـه وه چې د قـاري صـيب پـۀ حق كښې هغـۀ د ښـۀ نه ښۀ فيصله كول غوښتل.

دغـه رنګ د قـاري صـيب كليـوال د خپـل بټـالين حوالـدار مېجـر سـره دا خبـره اوكـړه چې زمـا يـؤ كليـوال حـافظِ قـرآن دے او كـۀ ستاسـو خوښـه وي نـو د خطيـب صـيب پـۀ غيـر موجـودګۍ كښې بـه زمـونږ خطيـب وي د قـاري صـيب د كليـوال مقصـد دا ؤ چې يـؤ خـوا بـه خطيـب صـيب تـه هـم سهولت وي او بـل خـوا بـه زمـا كليـوال تـه هـم لـږ راحـت او سـكون والا ځـائے مـېلاؤ شـي ولـې چې د سـپاهي كـار خـو ټولـه ورځ منـډې تـړې وي هلتـه لاړ شـه او دلتـه راشـه، ټوپـك خكتـه او ټوپـك پورتـه وردي واغونـده او وردي اوباسـه او د سـبكنډ خطيـب ډيـوټي ځـۀ وي خـو د جومـات صـفائي او پينځـۀ وختـه اذان بـس نـور خو ټوله ورځ پۀ پاكو سپينو جامو كښې تسبيح اړوي او بس.

د قـاري صـيب كليـوال چې بټـالين حوالـدار تـه دا خبـره اوكـړه نـو خبـره ئې وۀ نـۀ غورزولـه او سمدسـتي ئې قـاري صـيب پسـې يـو ځـوان ور واستلو او خپل ځان ته ئې راوغوښتلو.

"هن ..... ځوانه تاسو د قرآن حفظ كړے دے؟"

قـاري صـيب مُسـكے شـو خـو هـيڅ جـواب ئې ور نـۀ كـړو بټـالين حوالـدار ورتـه اووئيـل كـۀ رښـتيا حـافظِ قـرآن يـې نـو د خطيـب صـيب

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره شه سپکنه خطیب به ئې قاري صيب چې دا واؤريدل نو چوټ انکار ئې اوکړو.

"نا نه جي زۀ حافظِ قرآن نۀ يم دا چا دروغ وئيلي دي"

د قاري صيب کليوال يک دم قارې صيب ته حيران اوکتل د څۀ خبرې اراده ئې لرله خو غلے پاتې شو ولې چې کۀ نور چاته د قاري صيب د حفظ پته نۀ وه نو کليوال ته خو پوره پوره علم ؤ د قاري صيب کليوال بټـالين حوالدار نه معذرت اوغوښتلو او روان شو خو هېڅوک د قاري صيب د انکار پۀ وجه پوهه نۀ شو چې قاري صيب اخر انکار ولې اوکړو قاري صيب يخه يخي تېزې هواګانې سپيني سپيني واؤرې شړ شبړ دنګ غرونه تولې سختې سوختې تېرولې خو د جومات د سپکنه خطيب ډيوټي ورته خدائے خبر چې ولې ګرانه وه چې قبوله ئې نۀ کړه د قاري صيب کليوال دا خبره د هغې ورځې نۀ پۀ زړۀ ګرځوله پۀ کومه ورځ چې قارې صيب انکار اوکړو او دا ئې غوښتل چې د قاري صيب نه اوپوښتي چې تاسو انکار ولې اوکړو.

څۀ موده پس قاري صيب او کليوال پۀ چهټۍ کلي ته لاړل کله چې پۀ کلي کښې د قاري صيب کليوال د قارې صيب نه پته پوښتنه اوکړه نو قارې صيب ورته اووئيل چې

"هر څۀ کولے شم کليواله خو بس پۀ چا پسې رانه وروستو اودريدل نۀ کيږي".

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توپك شپېلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توپک شپېلۍ

هر څو کۀ نسرين يوه زنانه وه خو د بهادرۍ قيصې ئې لکه د يؤ ننګيالي زلمي کوڅه پۀ کوڅه او کلي پۀ کلي خورې وې . هغه يوه هوښياره، بهادره، حسينه، او د اخلاقو يوه ښکُلې نمونه وه نسرين د خپلې مور ګل بانو د مرګ نه پس هم پۀ خپل کلي کښې عبد الله نومې يو ځوان ته وادۀ شوه . عبد الله هم ډېر ښۀ او تکړه ځوان ؤ خو د خپل مور او پلار خوارۀ ئې نۀ وو ليدلي . عبد الله د درېو کالو ماشوم ؤ چې مور پلار ئې پۀ يوه ځانمرګي حادثه کښې وفات شوي وو . او د عبد الله پالنه ملک جان مير ګل لکه د خپل اولاد پشان کړې وه . ملک جان مير ګل د عبد الله خپل سکه ماما ؤ .

ملک جان مير ګل د لوئے جائيداد مالک ؤ او د ملک صيب نور ورونه هم ښۀ د مال خاوندان وو ملک صيب د عبد الله ډېر خيال ساتلو او اکثر به ئې دا کوشش ؤ چې د عبد الله پۀ حق کښې څۀ قسم فيصله هم وي نو چې د عبد الله د مرضۍ مطابق دې اوشي ملک صيب به داسې ځکه کول چې عبد الله ته د مور پلار څۀ احساس وَ نۀ شي د نسرين سره د عبد الله رشته هم د عبد الله پۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښه شوې وه کله چې د عبد الله وادۀ اوشو نو عبد الله به ملک صیب ته دا خبره کوله چې

" ماما جي زۀ غواړم چې زما ځانله کور شي او باقي ژوند زۀ پۀ تاسو بوج نۀ شم "

خو ملک صیب به ورته وئیل چې

" نا عبد الله نا تۀ پۀ ما بوج نۀ يې څۀ اوشو کۀ تۀ زما خپل بچے نۀ يې خو زما د خپلې خوړې خور بچے خو يې کنه او بیا زما پۀ دې مال حال کښې ستا پوره پوره حصه ده زما د خور چې زما سره کومه حصه جائیداد کښې نو د هغې مالک خو يې کنه "

خو عبد الله بیا هم نۀ غوښتل چې زۀ دې د ماماجي ګټې وټې ته ناست یم او خورم څښم دې عبد الله ملک صیب مجبوره کړو او ځانله ئې د مور پۀ حصه جائیداد کور جوړ کړو عبد الله د ماما نه ځانله شو او د نسرین سره ئې ښۀ د مینې محبت ژوند تېرولو کال پس خدائے پۀ عبد الله او نسرین مهربانه شو او پۀ نارینه اولاد ئې وَ نازول څۀ موده پس عبد الله د خپل پلار د جائیداد حساب کتاب د خپلو ترونو سره اوکړو او پۀ خپلو ترونو ئې خپله حصه خرڅه کړه او پۀ هغه پیسو ئې ځانله دوبۍ ته د تللو ویزه واخسته عبد الله دوبۍ ته مزدورۍ دپاره لاړو د مسافرۍ شپې ورځې کۀ هر څو سختې وې خو د نسرین او عدنان د روڼ سباؤن دپاره ئې زغملې او دغه رنګ نسرین به هم د عبد الله جدایۍ زهیروله خو د خپل بچي عدنان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره به ئې خپل ځان مشغولولو او د وړوکي عدنان وړو وړو خبرو او خنداګانو به ترې ټول غمونه هېرول.

عبد الله چې په دوبۍ کښې یو کال نیم تېر کړو نو الله پاک ئې د ژوند لمحې پوره کړې او عبد الله په ایکسیډنټ کښې مړ شو دا غږ د نسرین دپاره سم تندر ؤ داسې وه لکه چې په نسرین یوازې د قیامت ورځ وه په ځوانه ځوانۍ کښې د عبد الله نه جدا شوه نسرین لاړه کونډه شوه عدنان یتیم شو د نسرین او عدنان د سر سبورے وران شو بلها ارمانونه ئې په زړه پاتې شو د عبد الله د مرګ نه شپږ میاشتې پس یوه ورځ ساخت مهال د نسرین د کور د کوځې ور یؤ فقیر وډبولو نسرین ورته د کور دننه نه اواز ورکړو.

"څوک يې؟"

جواب اوشو

"غریب فقیر ملنګ یم چې څۀ مو د وسه کېږي د الله په نامه ئې غوارم الله مو د ژوند ټول مصیبتونه پرېشانۍ په خوشحالۍ بدلې کړه ډېر غریب یمه څۀ لاس امداد راسره اوکړئ الله مو اوبخښه"

نسرین اوویل چې

"زۀ خو پخپله د سر سبورے نۀ لرم ایکي یؤ ماشوم زوي سره د کونډتون شپې ورځې سبا کووم بس یو د الله اسرې ته پرته یم"

دغه رنګ یوه شېبه خاموشه شوه لکه چې د غمونو باران وربانديي بیا تازه شو او بیا ئې فقیر ته په غریو ژن اواز کښې اووې

-

(c) ketabton.com: The Digital Library

" تهٔ لږ صبر وکړه زهٔ راځم "

لږه شيبه پس نسرين پهٔ يؤ کټوري کښې لږ غوندې اوړهٔ راوړهٔ

" هن کاکا دا واخله"

فقير د نسرين د لاس نه کټورے واخستهٔ او اوړهٔ ئې په ګوډې کښې واچول۔

" لله دې ستا خاوند له جنتونه ورکړي بچے دې خدائے نيک عمله لوئے کړه لله دې پرې ډېره خوشحاله کړه "

فقير پهٔ يوه ساه دعاګانې اوکړې او روان شو نسرين هم د فقير پهٔ دعاګانو امين اوکړو او د عبد لله پهٔ يادونو کښې پهٔ کټ کښې کښېناسته ولې چې نسرين ته بيا د عبد لله نامه مخې ته شوې وه ۔ د کور د کار سره سره ټوله ورځ ئې د عبد لله پهٔ يادونو کښې تېره کړه کله چې پهٔ ټول کلي د تئيرو تور ځادر راخور شو چپه چپتيا شوه ګېر چاپېره د ګاونډ خلک په خوارهٔ خوب اودهٔ شو ۔ د نسرين سترګې لا ورغلې نهٔ وې چې پهٔ سر ئې چا د تور ټوپک شپيلۍ کېښنوده۔

" چپ! چې شور وَ نهٔ کړې "

نسرين اووېرېدله سترګې ئې پهٔ ځائے ودرېدلې ساه ئې بې واره شوه حلق ئې اوچ شو او د خُلې نه ئې اواز نهٔ راختو څو شېبې پس چې ئې د سترګو پهٔ لګۍ کښې وکتل نو يؤ کس تربوزک وهلے ولاړ ؤ او د ټوپک پهٔ ماشه ئې ګوته پرته وه او نسرين ته ئې اووئيل چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

"کۀ خپل ځان دې روغ خوښ وي نو سره د ماشوم مخکښې شه ګنې نو"

نسرين چې دا واؤريدل نو ډېرې غصې نۀ ئې د وجود وينه کله پښو له او کله سر له تلله او راتلله خو هيڅ ئې هم نۀ شو کولے نسرين سره د خپل ځان پرواه نۀ وه خو د عدنان لۀ خاطره ئې تللو ته غاړه کېښوده او ورسره روانه شوه ولې چې بله لار نۀ وه د نسرين د زړۀ نه يو الله خبر ؤ عدنان ئې پۀ يو طرف راړولے او روانه وه خو پۀ زړۀ کښې ئې رنګ رنګ سوچونه فکرونه کول د ځان سره زړۀ کښې وائې چې داسې څۀ طريقه اوکړم چې د دې ظالم نۀ مې ځان خلاص شي د لږ مزل نه پس نسرين خپل حواس بحال کړۀ او دغه سړي ته ئې اووئيل.

" وروره کۀ خفه کېږې نۀ نو زما سره زما کالي پترې او څۀ لږې ډېرې نغدې روپۍ دي کۀ خوښه دې وي نو زۀ به ورپسې بېرته لاړه شم "

سړي چې دا واؤرېدل نو نور هم خوشحاله شو او ورته ئې اووئيل چې

" خوښه مې ده خو ماشوم به دې ما سره وي او زۀ به هم درسره ځم "

نسرين پۀ خوشحالۍ خوشحالۍ راروانه شوه کله چې واپس راورسېدله نو نسرين پۀ خپل کور پۀ منډه ورننوتله او پۀ کوټه کښې دننه ديوال ته راځوړند کلاشنکوف ته ئې لاس کړو او پۀ دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظالم ئې تش کړو سرې پړ مخې پرېوتو نسرین زر عدنان بچي له ورمنډه کړه اسمان ته ئې وکتل او د ځان سره ئې اوؤئيل

" شکر دے خدايه چې د ظالم پۀ لاسونو کښې دې هم زما د عدنان بچي حفاظت اوکړو"

د کلاشنکوپ د ډزو اؤريدو سره د ګاونډ خلک هم راورسېدل خلکو چې په زمکه پروت په وينو کښې لت پت د دغه سړي مخ پرانستۀ نو دا هم هغه کس ؤ چې د سحر ئې د ملنګ پۀ جامه کښې خېر و ذکات غوښتۀ.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

قلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

قلم

خدائے خبر چې پۀ ما ولې هغه دومره ښه لګېدلې وه يا خو رښتيا هغه ډېره ښکُلې وه او يا هسې د هغې ښائسته سترګې او ښکُلا زما پۀ زړۀ کښې ځائے شوې وو زما پۀ خيال چې د هغې د غه انداز ښکُلے ؤ.

" خو نا هيچرې نۀ "

" دومره ښکُلې خو نۀ وه "

او نۀ داسې يو نا اشنا ښائست ؤ چې کينې ما هڅو ليدلے نۀ ؤ ولې چې زما د کلي پۀ لوئے بازار کښې د کپړو يو غټ دوکان ؤ او زما دوکان ته به روزانه نوي نوي مخونه راپېښېدل د ډېر لرې لرې نه او نا اشنا نا اشنا خلک به راتلل زۀ به هر سحر خپل دوکان ته تلم او ماښام به ناوخته کور ته راتلم او لکه د نور کله پشان دغه ورځ خپل دوکان ته روان ووم پۀ لاره کښې مخکښې دوه کلوميټره پس يؤ وړوکے بازار هم ؤ چې اکثر به پکښې د سړک د تنګوالي او د ډرائيورانو د بې ځايه ګاډو اودرولو لۀ وجې عموماً ګاډي را حيصار وو او پۀ ګهنټو ګهنټو به را حيصار وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه ورځ هم ګاډي را حيصار وو کله يؤ ګاډے د بل ګاډي نه پۀ يؤ اړخ او کله پۀ بل اړخ د وړاندې کېدو پۀ هڅه کښې بوښت وو يؤ ګاډي واله به بل ګاډي واله ته وئيل

" تۀ لږ مخکښې شه "

او بل

" تۀ لږ شاته شه "

" هلکه هارنونه مۀ وهه غوږونه دې راله کاڼۀ کړل "

او کله کله خو به پکښې ډرائيوران د يؤ بل سره پۀ شر هم شول زما نه وړاندې يؤ سوزوکے پۀ مزه مزه روان ؤ کله به ناڅاپه اودرېدو او کله بيا ورو غونډې روان شو او چې کله ورته لږه شان موقع مېلاؤ شوه نو د يوې رکشې نه مخکښې شو ما هم خپل ګاډے پۀ تېزۍ سره ور وړاندې کړو خو د رکشې نه د وړاندې کېدو موقع راته مېلاو نۀ شوه زۀ هم پۀ دې کوشش کښې ووم چې کۀ پۀ يؤ اړخ راته لږه لار مېلاؤ شي نو لږ به دوکان ته زر اورسېږم رکشه کښې شاته بنې لاس ته تقريباً د لسو کالو ماشوم ناست ؤ او پۀ څنګ کښې ورسره ګس اړخ ته پۀ تور نقاب کښې يوه پېغله ناسته وه اتفاقاً زما دغې پېغلې ته پام شو پېغله کله يؤ خوا کله بل خوا کله لاندې کله باندې د ډېرې حيا نه ئې د سترګو نظر اړولو را اړولو لکه چې د پېغلې سترګو له چا څۀ ډکے وغېره وروړلو او پېغلې ترې نه خپلې سترګې بچ کولې د پېغلې دا انداز پۀ ما ډېر ښۀ اولګېدۀ د پېغلې دغې ادا زما د زړۀ پۀ مېنځ کښې قدم کېښود

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـا د زړۀ دروازه ئـې وډبولـه پېغلـې پـۀ دغـې ادا زمـا اودۀ زړۀ راوېښ کړو.

دغـه شـان چـې کلـه مـا د خپـل ګـاډي پـۀ هـارن ګـوتې کېښـودې او هـارن مـې اووهلـو نـو زر ئـې ماتـه اوکتـل او چـې پـام ئـې شـو چـې ګـینې د ے هـم ماتـه ګـوري نـو زر ئـې خپلـې سـترګې خکتـه کـړې او بیـا ئـې د سـترګو ګـاتې پـۀ ځـائے د حیـا لـۀ وجـې نـه اودرېـدل او بیـا ئـې خپـل نقـاب تـه لاس پورتـه کـړو اول ئـې پـۀ پـوزه پـۀ نـرو سـپینو ګـوتـو نقـاب سـم کـړو او بیـا ئـې لاس تـر یـو غـوږ ورسـولو او هـم پـۀ خپـل غـوږ ئـې د لاس ګـوتې نیـولې پرېښـودې د پېغلـې پـۀ دې تماشـه تماشـه کښـې زۀ نـۀ پـۀ وخـت پوهـه شـوم او نـۀ پـۀ جـوړ شـوي رش چـې پـۀ دې کښـې لار وشـوه بازار ختم شو رکشه پۀ لار پاتې شوه او زۀ خپل دوکان ته ورسېدم.

ګـاډے مـې یـو خـوا تـه اودرولـو دوکـان مـې کـولاؤ کـړو پـۀ ګاونـډیانو دوکانـدارانو مـې سـلام واچولـو او د خپـل دوکـان پـۀ صـفایئ کښـې مشـغول شـوم خـو د پېغلـې هغـه د حیـا نـه ډک ښائسـته ښـکُلے انـداز بـه راتـه مخکښـې مخکښـې کېـدو او د خپـل ځـان سـره پـۀ زړۀ زړۀ کښـې مُسـکے مُسـکے کېـدم پـۀ زړۀ کښـې مـې د پېغلـې اداګـانو یـو لـوئے زخـم جـوړ کـړے ؤ زړۀ مـې د خپـل ځـان سـره پـۀ خبـرو ؤ او دا پوښتنه به ئې د خپل ځان نه پخپله کوله چې

" خـدائے خبـر چـې دا پېغلـه بـه څـوک وه؟ خـو ځـه مـړه کـۀ هـر څـوک وه خو ډېره قدرمنه او حیا ناکه پېغله وه "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوکـان صـفائي مـې اوکـړه جـارو مـې يـو ګـوټ تـه ورګـوزار کـړه او د جـامو تانونـه مـې سـمول راسـمول خـو زړۀ مـې ډېـر نـاقراره ؤ کـۀ د چـا ګـاک يـا ګاونـډي دوکانـدار سـره بـه مـې د څـۀ خبـرې لـۀ وجـې لـږ پـام غلـط شـو نـو سـاعت پـس بـه مـې بيـا هغـه پېغلـه را پـۀ زړۀ شـوه او نـاقراره بـه شـوم ورځ تېـره شـوه مـازيګر شـو چـې پـۀ دې کنبـې مـې ناڅـاپي نظـر پـورې د سـړک پـۀ غـاړه هـم پـۀ دغـه پېغلـې پرېوتـو زۀ يـک دم پاسـېدم پـۀ زړۀ کنبـې مـې د پېغلـې پـۀ ليـدو يـوه مسـته هـوا والوتـه پېغلـه پـۀ ماشـوم ورپسـې وه او زمـا دوکـان تـه راننوتلـه دوکـان تـه پـۀ راننوتلو سره سم ماشوم اووئيل چې

" ماما جي پۀ نوي ډيزائن کنبې د زنانۀ کپړې راواخله "

مـا زر زر د جـامو نـوي تانونـه راسـپړدل شـروع کـړل او زړۀ مـې غوښـتل چـې پـۀ ټولـو کنبـې د ټولـو نـه ښـکُلي او ښائسـته جـوړه پېغلـې تـه راواخلـم پېغلـه لګيـا وه جـامې ئـې خوښـولې او مـا د پېغلـې پـۀ سـترګو کنبـې خپـل ورک شـوے ځـان کتلـو زۀ د پېغلـې پـۀ تماشـه ووم او پېغلـه د جـامو پـۀ تماشـه وه اوس خـو مـې پېغلـه د ډېـر نـزدې نـه اوليدلـه هـر څـو کـۀ د پېغلـې مـخ پـۀ نقـاب کنبـې پټ ؤ خـو د پېغلـې سـترګې او ښـکُلي سـپين مرمـرين لاسـونو د پېغلـې د ښائسـت ګـواهي ورکولـه پېغلـې جـامې خوښـې کـړې او د ماشـوم مخـې تـه ئـې کېښـودې ماشـوم د هغـې جـوړې د قيمـت تپـوس اوکـړو او مـا ورتـه د جـوړې څـوارلس سـوه روپـۍ يـادې کـړې ماشـوم پېغلـې تـه اوکتـل او خپـل جيـب تـه ئـې لاس کـړو ماشـو د جيـب نـه قلـم راواخسـتو او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلـې پـۀ لاس ئـې څـۀ اولیکـل پېغلـې خپـل لاس تـه اوکتـل بیـا ئـې د ماشـوم نـه قلـم واخسـتو او د ماشـوم پـۀ لاس ئـې څـۀ اولیکـل ماشـوم زر زما نه تپوس اوکړو

" پۀ دولس سوه به وَ نۀ شي؟ "

پۀ جواب کښې ما د ماشوم نه اوپوښتل چې

" ولې دا ګونګےِ ده؟ "

او ماشوم جواب راکړو چې

" او ماما دا ګونګےِ ده "

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا کۀ ژړا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا که ژړا

د تیمور خان مور تمبل پهٔ لاس دا خبره اوکړه چې

" زما دغه ایکي یو نیازبین بچے دے او زهٔ به د خپل زوي تیمور خان وادهٔ په داسې ډنګ ډونګ سره سر ته رسوومه چې د تمام محلت خلک ئې پهٔ تماشو ستړي شي "

هر څو کهٔ د تیمور خان پلار شمشیر ګل کاکا د ټنګ ټکور خلاف ؤ خو د تیمور خان مور د خپل زوي د وادهٔ خوشحالي د ټنګ ټکور نه بغیر نیمګړې ګڼله د تیمور خان د مور پښه د ډېرې خوشحالۍ نه پهٔ زمکه نهٔ لګېده تودو تودو پره وه چاته به ئې د یؤ کار ښودنه کوله او چاته د بل کار.

" دغې تهٔ دا لوښي اووینځه ....او فلانکۍ تهٔ خلکو له اوبهٔ ورکوه.......وربړې تهٔ مېلمنو ته وریژې اچوه "

او دغه رنګ خپله خبره به ئې مخ پهٔ وړاندې بوتله چې

" ټولو ته وایم ګورے چې مېلمانهٔ درنه خفه نهٔ شي "

او پهٔ منډه منډه به د پېغلو پهٔ محفل ورننوتله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" يـۀ جينکـو سـندرې وايـئ کنـه تاسـو خـو داسـې غلـې ناسـتې يـئ او کـۀ سـندرې نـۀ درځـي هلئ......پاسـئ څـۀ غـم خـو نـۀ دے پـۀ کـور کښـې مـې پـۀ وړومبـي ځـل خوشـحالي راغلـې ده لاد دې نـه زياتـه خوشحالي به لا کله پۀ ما راځي "

او بيـا پخپلـه ئـې تمبـل تـه لاس کـړو يـؤ ځـل دوه د ګوتـو پـۀ سـرونو د تمبـل غـاړه او بيـا د لاس پـۀ ورغـوي د تمبـل مېـنځ تـه خپـل لاس راواچولو او شروع ئې اوکړه.

" يۀ هلکه وره راوله "

" برغه تماشه راوله "

" توره دې لونګي او زرين دې شال دے "

" نن د تيمورخان او د خندا وار دے "

او کلـه کلـه خـو سـره د تمبـل بـه پـۀ ګـډا هـم ورغلـه محفـل بـه ئـې ګـرم کـړو جونـه بـه ئـې راپـارې کـړې چـا بـه لاسـونه پړقـول چـا بـه سـندرې وئيلـې او چـا بـه ګـډاګانې خنـداګانې کـولې تـر دې چـې بعضـو ښـځو خـو بـه پکښـې د وريـژو ډکـې غـورۍ هـم پرېښـودې او د تيمـور خـان د مـور د ګـډا پـۀ تماشـه بـه وې چـې پـۀ دې کښـې د تيمـور خـان پـلار شمشـېرګل کاکـا د بيټـک د يـؤ ديـوال پـۀ سـر سـر راښـکاره کـړو پۀ غصه غصه انداز کښې ئې اووئيل

" دا څـۀ غوبـل مـو جـوړ کـړے دے ...... بنـد کـړې دا فضـوليات ....د ځان نه مو راته ډمان ساز کړې دي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بیا د دې خبرې کولو سره ئې د تیمور خان مور ته اوکتل او پۀ مُسکې شان انداز کښې ئې اووئیل

" او دې ته پکښې اوګوره ......تۀ خو د عقیدې ښځه یې ......پۀ سپین سر دې د ورو سره ځان سم کړے دے بنده کړه دا ډمخانه چې د ډنګ اواز وا نۀ ورم "

د شمشېر ګل کاکا د قارېدو سره خاموشي شوه د جونو محفل پیکه شو او د تیمور خان مور د خپل ځان سره پۀ ګونیدو شوه او بیا ئې اووئیل چې

" تۀ وس دۀ ته ګوره ......ستا وس د ښځو پۀ کار کښې څۀ کار دے خو ځه چرته د خپلو مېلمنو سره کېښنه د ځلورو میاشتو پۀ تبلیغ کښې څۀ لاړې چې د ځان نه دې راته اوس مُلا جوړ کړے دے ځه خپل کار کوه دا خو وارۀ دي څۀ به کوي نو ستا پکښې څۀ کار دے "

د تیمور خان مور خپله خبره جاري اوساتله چې

" او بیا نن ؟ ......نن خو د خوشحالۍ ورځ ده داسې د خوشحالۍ ورځې کله کله وي او زما پۀ کور کښې خو دا خوشحالي ورومبۍ خوشحالي ده خدائے خبر چې بله خوشحالي به کله راځي زما خو بل زوے هم نشته پۀ شپږو لوریانو د بره دغه یو ککے خدائے راکړے دے چې زۀ نن د خپل نیازبین زوي پۀ خوشحالۍ خوشحالي او نۀ کړم نو کله به کووم "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تیمور خان د مور او پلار تر مېنځه دا خبرې لا ختمې نه وې چې په بل اړخ د تیمور خان د ترونو او ماماګانو بچي سره د تیمور خان په ډنګ ډونګ او په ګډاګانو په کوڅه راننوتل د چا په لاسونو کښې تمانچې وې او د چا په لاسونو کښې د پټاخو ډبي وو ټولو د ډزو یؤ لوئې غوبل جوړ کړے ؤ ډز ډوز د سازونو او سندرو شور د ماشومانو ها هو او ګڼه ګوڼه . تیمورخان پخپله د کلاشنکوف بوړ کش کړو اسمان ته ئې اونیوه او په ماشه ئې ګوته ټینګه کړه.

دړه دړ دړه دړ دړه....

د کلاشنکوف پوره جاجر ئې تش کړو.

شمشېر ګل کاکا چې دغه غوبل ته اوکتل نو د برداشت ماده ئې ختمه شوه په ځان پوهه نۀ شو او په دېوال ئې بره راودانګل او په غصه سره ئې د یو کس نیم نه څپېړه پورته کړه او وَ ئې وئیل

" دا څۀ کوي لوفرانو ......مالـه کـار ګورئ ......ځئ اوځئ مېلمه کوربه نۀ پېژنم چې په عقیده کښېنئ خو ټهیک ده او که خفګانونه غوبل جوړوئ نو په مخه مو ښه چې وَ مو نۀ وینم "

او خپل زوي تیمور خان ته ئې مخ راواړولو او وَ ئې وئیل.

" تا څۀ د ځان نه لېونے جوړ کړے دے ......دا خلک خو هم تاله مبارکۍ له راځي او تۀ د ماشومانو سره امبراقې وهې او دا په لاس کښې دې دا ټوپک څۀ کوي تاته ما نۀ دي وئیلي چې د لوفرانو سره مۀ ملګرے کېږه ......ځۀ هلته د خپلو مېلمنو سره کښېنه "

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشېر ګل کاکا د تيمورخان سره پهٔ دې خبرو ؤ چې د شاه اړخ نه چا اواز اوکړو چې

"کاکا د تيمور خان پهٔ مور څهٔ چل شوے او راپرېوتې ده "

شمشېر ګل کاکا او تيمورخان چې شاته اوکتل نو د کور ټولې زنانه يو ځائے تهٔ راټولې شوې وې او يوه لويه واوېلا جوړه شوه داسې واوېلا چې نهٔ خو څوک پهٔ خندا پوهېده او نهٔ پهٔ ژړا چا دا پېچان نهٔ شو کولے چې دا راجمع شوي خلک ژاړي او کهٔ خاندي شمشېر ګل کاکا او تيمور خان ورمنډه کړه او چې د راجمع شوو زنانو پهٔ مېنځ کښې ئې د تيمور خان مور ته اوکتل نو د تيمور خان د مور پهٔ تندي د وينو سېلاب رامات وو تيمورخان چې خپله مور پهٔ خپله غېږه کښې راوچته کړه او وۀ ئې کتل نو د تيمور خان د مور د تندي نه د کلاشنکوف ګولۍ پورې راپورې وتلې ده.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحم

هسې خو د تماشې خلک بنۀ ډېر او بې شماره ؤ خو يؤ هم پکښې داسې نۀ ؤ چې تاروګي تۀ ئې دومره قدرې وئيلي وے چې

" ظلم مۀ کوه "

تاروګي چې به هغې له ګُزار ورکړو نو هغې به منډه کړه چغې به ئې کړې او د سترګو نه به ئې د اوښکو يو سيلاب جاري شو ګېر چاپېره به ئې اوکتل زړۀ ئې غوښتل چې دې ګېر چاپېره تماشګيرو خلکو ته اووائي چې د دې ظالم نه مې خلاصه کړي خو زر به ئې سر ښکته کړو او د ځان سره به ئې پۀ زړۀ زړۀ کښې اووئيل چې

" ولې دا خلک نۀ پوهېږي؟...... کۀ دوي ظلم نۀ پېژني ......او کۀ د دوي پۀ سينه کښې زړونه نشته "

خو د تاروګي پۀ دې عمل هر چا ځان شپېلے کړے ؤ او تشه تماشه به ئې کوله او نۀ تاروګي ته دا احساس کېدو چې

" د خدائے بنده دا خو هم د الله مخلوق دے او پۀ سينه کښې زړۀ لري څۀ اوشو کۀ ستا د پټي نه ئې يوه شوره شوتل اوخوړل "

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د تـاروګـي پـهٔ زړهٔ کښـې لـږ شـان رحـم هـم نـهٔ راتلـو تـاروګـي چـې دا ځـل لبنـتـې تـه لاس کـړو نـو تـاروګـي تـه داسـې محسوسـه شـوه لکـه چـې تـاروګـي لـه چـا دوه برغـې لتـې ورکـړې وي تـاروګـے پـهٔ زمکـه ګـډ وډ راپرېوتـو هغـه چـې پـهٔ خـوارو سـترګو اوکتـل نـو د پېـر صـباق مـولائي صـېب خـره پـهٔ منـډه روانـه وه هغـه يـو نظـر خـرې تـه اوکتـل او بيـا ئـې سـترګې خکتـه کـړې لکـه چـې ورتـه د خپـل جبـر احسـاس شـوے وي۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینې ګور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینې ګور

مـا د انسـان پـۀ شـکل کښـې ځنـاور پـۀ ورمبـې ځـل اولیـدۀ اګـر چې تاسو به دا وایئ چې د انسان پۀ شکل کښې او ځناور؟.

" او بلکل .... د انسان پۀ شکل کښې او ځناور "

خـو نـۀ پـوهېږم چې څنګـه پـۀ کومـه ژبـه او پـۀ کومـو لفظونـو کښـې بیـان کـړم هغـه درد ، هغـه ځړیکـه، هغـه احسـاس او هغـه د اوښـکو ډکي غمژني سترګې.

" هـائ هـائ .... هېـر بـه مـې نـۀ شـي خـو چـې دۀ تـه ولـې دغـه درد دغـه ځړیکـه نـۀ محسوسـېدۀ؟ .... مـا ډېـر څـۀ لیـدلي اؤریـدلي او محسـوس کـړي وو خـو داسـې حـالات، واقعـات او ظلـم زیـاتے مـې نـۀ ؤ لیـدلے .... اوس هـم چـې رایـاد شـي نـو غـوښے رابانـدې ځیـږ ځیـږ شـي او د وجـود ویښـتۀ مـې نیـغ اودرېـږي او ډېـره لویـه ویـره مـې واخلـي او د ځان سره دا یوه خبره بار بار کوم چې

" دا انسان ؤ؟"

" نـا نـا نـا .... څـوک وائـي چـې دا انسـان ؤ او کـۀ دا انسـان ؤ نـو بیـا دۀ تـه دغـه احسـاس ولـې وَ نـۀ شـو اخـر چـې دا انسـانان ولـې دومـره ظالمـان دي ایـا ګینـي زۀ هـم انسـان یـم او کـۀ چـرې زۀ انسـان یـم نـو بیـا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د داسې انسانيت نۀ زما چوټ بغاوت دے ځکه چې هغه مې بلکل د زړۀ نه نۀ اوځي هره لحظه هر ساعت راته هم دغه حالات مخې مخې ته کېږي "

هغه ورځ يؤ ځوان زلمے وينم چې راروان ؤ يو لاس کښې ئې ټوپک او ترخ ته ئې پنجره زوړنده کړې وه او د ښکار نه واپس د خپل کور په طرف د خوشحالۍ نه په ټوپونو ټوپونو راروان ؤ کله چې تر ما راورسېدو نو يؤ شېبه زما سره اودرېدۀ چې زما پام سمدستي د پنجرې هغه بې وسه مرغۍ ته شو کومه مرغۍ چې دغې ځوان نيولې وه او د پنجرې په دغه قېد کښې ئې بندي کړې وه.

ما چې د پنجرې هغې قېدي مرغۍ ته په زور زېر اوکتل نو د هغې هغه خوار خوار نظر زما زړۀ راولړزولو او زما په زړۀ ئې داسې زلزله راوسته چې زۀ دَ خود نه بېخوده شوم ما چې کله د مرغۍ په سترګو کښې سترګې ښخې کړې نو ما د هغې مرغۍ د ژوند ټول حال احوال داسې محسوس کړۀ لکه چې مرغۍ ماته خپله ټوله د ژوند قيصه کوله او ما اؤرېدله ما د هغې په سترګو کښې د بې وسۍ د غټو غټو اوښکو سره سره د هغې هغه سوالونه مينتونه هغه چغې کوکارې محسوسې کړې چې د بيانولو نۀ وې هغې هم ښکلې او ازاد ژوند تېرول غوښتل هغې هم د خپل يار سره د مينې محبت د ژوند خوبونه ليدل هغې هم بچې لرل هغې د خپلو بچو سره د محبت او د خوشحالۍ ژوند تېرول غوښتل د هغې هم کور ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د هغې پۀ دغه احساساتو دغه ظالم نۀ پوهېدو هغې د هغه زندان د ماتولو کوششونه هم کول خو هغې هېڅ توان نۀ درلودۀ هغه پۀ دغه زندان کښې پۀ ارمان ارمان د خپل ژوند نه لاس پۀ سر شوه خو هغه ظالم ته دا پته وۀ نۀ لګیده چې مرغۍ پۀ اخري سلګۍ کښې دا ټپه هم اوکړه چې

زما د مینې کور دې وران کړو
ظالمه خدائے دې پۀ تا اوکړي فسادونه

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی سرے

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړې سرې

د کلي ټول خلک په يؤ ترپ راورسېدل چا په لاسونو کښې لوړې راخستې وې او چا به خاؤرې ګټې نۀ کتلې خو رابغولې به ئې يؤ آما لګيا وو سم يؤ لوئے غوبل ؤ چا پکښې دا اواز اوکړو چې

" د اوبو نه کار واخلئ"

نو د اوبو اواز څۀ ؤ چې د جومات ټوله ټينکۍ بيا د اوبو نه خالي پرته وه ځائے په ځائے بيا هم لوګي راختل خو چې کوم لوئے نا تاري اؤر د جومات په بروزه لګېدلے ؤ نو هغه مړ شوے ؤ خلک ټول سترې ستړي او ساه ساه وو ټولو خلکو به د يؤ بل نه پوښتل چې دا اؤر څنګه او چا لګولے ؤ دغه خبرې اترې لا جارې وې چې يو کس خوا کښې ولاړ د نهه لسو کالو يؤ ماشوم راونيولو او دوه درې څپېړې ئې ترې ښۀ جوښتې او تمبولې چې په هغې سره ماشوم چغې کړې او ټولو راغونډو شوو خلکو زر په حيرانتيا سره اوکتل بعضو کسانو د ماشوم د خلاصې په نيت هم وړمنډه کړه خو په دې کښې صبرو ترور د لرې نه اواز اوکړو او سرتور سر ئې رامنډې وهلې لکه چې د ماشوم په چغو خبر شوې وه او دغه وه چې راورسېده صبرو ترور د رارسېدو سره په خپل سر لوپټه سمه کړه د ماشوم د لاس نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئـې د مـاچس ډبـے اوغورځولـو او کلـک ئـې پـۀ خپلـه غېـږه کښې راونیولـو د ماشـوم د لاس نـه د مـاچس غـورزول د ټولـو خلکـو د پوښتنو جواب وو.

صبرو تـرور ماشـوم پـۀ تندي ښـکُل کړو او دا ئـې اووئیـل چـې دا خـو زمـا سـاده بچـے دے دومـره ظلـم څـوک کـوي دا خـو نـۀ پـوهېږي نـو تاسـو خـو د جرګـو خلـک يـئ صـبرو تـرور څـو سـتغې سـپورې اووئیلـې د خپـل زوي پـۀ سـر ئـې لاس رابښـکود او سـره د خپـل زوي کـور تـه روانـه شـوه ...... سـاده کـۀ رښـتیا سـاده ؤ او کـۀ نـۀ خـو چـې صـبرو تـرور بـه ورتـه سـاده وئیلـو نـو پـۀ ټـول کلـي کښـې پـۀ سـاده مشـهور ؤ د سـاده خپـل نـوم زر ولـي خـان ؤ خـو سـاده نـوم ئـې رښـتیا پـۀ ټـول ژونـد کښـې سـادګي راوسـتلې وه دغـه شـان وختونـه تېرېـدل او زرولـي خـان سـاده د ژونـد ورځـې شـپې پـۀ مختلفـو تکلیفونـو کښـې صـبا کـولې د زر ولـي خـان سـاده د ژونـد تکلیفـات دومـره ډېـر وو چـې بعضـې بعضـې غـټ غـټ تکلیفونـه بـه زر ولـي خـان سـاده تـه هـېڅ هـم نـۀ وو او نـۀ بـه ئـې محسوسول.

ولـې چـې زرولـي خـان سـاده د صـبرو تـرور مشـرے زوے ؤ او د زر ولـي خـان سـاده نـه چـې کـوم کشـران ورونـه وو نـو هغـوي ټولـو لـه صـبرو تـرور ودونـه کـړي وو خـو زر ولـي خـان سـاده لـه ئـې لا وادۀ نـۀ ؤ کـړے پـۀ دې راز څـوک هـم نـۀ وو پوهـه چـې زر ولـي خـان سـاده لـه صـبرو تـرور وادۀ نـۀ کـوي او کـۀ زر ولـي خـان سـاده وادۀ کـول نـۀ غـواړي خـو دومـره ضـرور پوهـه وو چـې زر ولـي خـان سـاده يـؤ ډېـر ښـۀ او اخلاقـي انسـان ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چرته تري په ژوند څوک ازار شوي نه وو او په کار روزګار کښې هم د چا نه کم نه ؤ ښه تکړه انسان ؤ په قد بود هم ښه دنګ پوره شپږ نیم فوټه ؤ او نه خو په لاسو پښو معزوره ؤ ښه سم دم انسان وو خو خدائے خبر چې د زرولي خان ساده د زړۀ دنیا ولې نیمګړې ښکاریده.

کۀ چرته چا به د زر ولي خان ساده نه اوپوښتل چې ته ولې وادۀ نه کوې نو هغه به نرے شان مُسکے شو خو د دغې مُسکا په معنه څوک هم نه پوهېدل او دغسې د زر ولي خان ساده په سر کښې سپین اولګېدل ګیره ئې سپینه شوه او صبرو ترور داسې عمر ته اورسېدله چې د هغې علاج لا تر اوسه پورې نه دے پېدا شوے او د ځۀ لږې ناروغۍ نه پس صبرو ترور د مرګ په خوب اوده شوه د صبرو ترور جنازې ته د کلي ګڼ خلک راغلي وو هر سړي د زر ولي خان ساده سره خپل غم شریکولو دغه وخت کښې چا د زر ولي خان ساده نه غلې غوندې اوپوښتل چې ساده ګله اوس خو به خپل کور اباد وې کنه ساده ګل یو سوړ اسویلے اوکړو په مخ ئې غټې غټې اوښکې راوبهېدې او په ګیره کښې ورکې شوې او هغه غریو نیولي اووئیل

" زما عظیمه مور "

زما عظیمه مور چې ژوندۍ وه نو ما د هغې په مینه کښې څوک شریکول نۀ غوښتل او ځکه ما د وادۀ نوم نۀ شو اخستے ما خپل ټول عمر د خپلې مور په خدمت کښې تېر کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"خو زۀ"

زۀ پـۀ دې خوشـحاله يـم چـې د هغـې د مـرګ نـه پـس هـم زۀ د هغـې پـۀ مينـه کښـې څـوک شـريک نـۀ کـړم ځکـه چـې زمـا د مـور مينـه ډېـره عظيمـه مينـه ده او پـۀ دغـه غظيمـه مينـه کښـې ماتـه د بـل چـا نـوم شريکول ډېر لوې جُرم ښکاري۔

د زر ولـي خـان سـاده پـۀ دې خبـرو سـره ټولـو خلکـو يـو بـل تـه اوکتـل او د ځـان سـره ئـې اوږئيـل چـې زر ولـي خـان سـاده خـو ډېـر لـوئے سـړے دے او بيـا چـې کلـه د زر ولـي خـان سـاده مـور صـبرو تـرور خـاؤرو تـه اوسـپارلے شـوه او جنـازې تـه راغلـي خلـک ټـول خپلـو کورنـو تـه اورسـېدل نـو بيـا چـا د جنازې اعـلان اوکـړو چـې پـۀ دا ځـل اعـلان کولـو سـره اعـلان اوريـدونکي ټـول خلـک حـق دق او حېـران شـول او دغـه شـان د کلـي محلـت خلـک ټـول خبـر شـول چـې زر ولـي خـان سـاده د خپلي مور قبر ته ډډه وهلې د مرګ پۀ خوب اودۀ ؤ۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش لاس

فخري کاکا چې د لوئې اختر مونځ په عیدګاه کښې ادا کړو نو د یو څو کسانو سره ئې د اختر مبارکي اوکړه او نیغ خپل کور پلـه روان شو څه ساعت پس خپل کور ته د رسېدو سره ئې خپلې کور وداني ګل بشرې ته اووئیل چې

" لله دې زمونږه مدد اوکړي ګینې ډېره ګرانـه ده یو خوا ګراني دومره حد تـه رسېدلې ده چې هر څۀ د اسمان سره خبرې کوي او بل خوا کۀ لله پاک رالـه اولاد راکړے وے نو نن بـه مې داسې حال نۀ ؤ ولې چې دا وخت زما د کار روزګار نۀ بلکې د جومات پـه ګوټ کښې د لله لله ذکر کولو دے خو بس څۀ اوکړم مجبوري ده نو.......دا نور مخلوق اوګوره خپل اخترونه کوي خوشحالیانې کوي قربانۍ کوي او زمونږ د خوارانو قسمت.........هئ هئ ......پۀ ننۍ مبارکه ورځ مې هم پۀ دې عمر دمه نشته"

او بیا ئې یو اسوېلے اوکړو خپل اوزار ئې پـه اوږه راواړولو او پـه رېبېدلو قدمونو ئې پـه قلاره قلاره د شاهي پارک لار اونیوه شاهي پارک تـه چې اورسېدلو نو ورومبے شروع ئې د شبیر عالم او مېمونۍ د قیصې نـه اوکړه او چې ګهنټـه نیمه کېدلـه نو فخري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاکـا د تمبـل پـهٔ جـړق او د خپـل خـوږ اواز پـهٔ جـادو د پـارک ټـول خلـک ګیـر چـاپیره د خپـل ځـان پـهٔ تماشـه کـړي وو لا بـه چـا فخـري کـا کـا تـه څـهٔ ورکـول چـې یـو تـور مخـي پـولیس والا دغـه ګنـه خـوره کـړه او فخـرے کاکا تش لاس کور ته روان شو -

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر

دغـه شـپه د کـور ټولـو خلقـو تـه ډېره درنـه محسوسـېده خـو چـا یۀ بـل تـه اظهـار نۀ شو کولے شـپه پخـه وه خـو د ټـول کـور پـۀ دغـه یـوه کوټـه کښـې رڼـا اوس هـم ویښـه وه هغـې تـه پـۀ مېـز ډېـر کتابونـه پراتـۀ وو یاسـمین پـۀ مېـز پـروت د ټـي وي ریمـوټ تـه لاس کـړو او ټـي وي ئې بند کړو۔

بـل خـواه پـۀ مېـز پرتـه د کاغـذ یـوه پاڼـه د پکـي هـوا خوزولـه یاسـمین دغـه پاڼـه راوچتـه کـړه او پـۀ دغـه پاڼـه لـیکلے شـوي خـط تـه ئـې پـۀ زیـر زیـر کتـل .... خـط ئـې لا پـوره لوسـتلے نـۀ ؤ چـې لاسـونه ئـې پۀ رپېدو شو

او پاڼـه ئـې د لاسـونو نـه پربوتـه .... هغـې چـې پـه رپېـدلو لاسـونو د رڼـا مـخ د مېـز نـه را اوچـت کـړو نـو د رڼـا پـۀ خُلـۀ د زهـرو خوړلو لۀ وجې وینه رابهېدلې وه۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمّنا

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمّنا

د هغې هم دغه يوه تمنّا وه! چې کله به هُربم پۀ څۀ خبره خفه شوه نو زر زر به ئې پۀ خپله تمنّا خپل زړۀ ته تسلي ورکوله او اکثر به ئې بره اسمان ته اوکتل او دا به ئې د ځان سره اووئيل چې

"شکر دے خدايه چې دغه يوه تمنّا خو لږم ګينې ډېره ګرانه ده ولې چې زما ځواني دلته د بيلتانۀ اؤر اوسېزله او د هغۀ ځواني د عربستان مسافرۍ"

خو پۀ هغه ورځ چې د هغې د کور پۀ کوڅه کښې د ګاډي د ناڅاپي بريکونو اوازونه د هغې تر غوږو شول نو زړۀ ئې يو درز اوکړو ګېر چاپېره ئې اوکتل او پۀ منډه دروازې پله ورغله هغې چې د دروازې پۀ سوري کښې اوکتل نو د هغې تمنّا د خان د ګاډي د ټېر د لاندې اخري سلګۍ وهلې

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

نـۀ ده معلومـه چـې د دې نـه وړانـدې بـه ئـې نـور څـومره خلـک وژلـي وو چـې اوس زمـا نمبـر ؤ او زۀ خـو څـۀ چـې راسـره ولاړ نـور هـم يـؤ څـو يـاران وو خـدائے خبـر چـې هغـوي بـه ئـې هـم وژلـي وو او کنـه .... خو

"هن رښتيا"

د يـو کـس نـيم زيـبرګے زمـا هـم تـر غـوږو شـوے ؤ او داسـې راتـه محسوسـېدله لکـه چـې راسـره نـور يـاران هـم قتلـوي خـو بيـا وروسـتو هېڅ خبر نـۀ شـوم چـې ګينـې دا ولـې څنګـه او څـۀ اوشـو خېر! زۀ بيـا هـم پـۀ دې خفـه نـۀ ووم چـې ولـې قتـل شـوم خـو پـۀ دې ضـرور خفـه ووم چـې د قاتـل پـۀ زړۀ کښـې ولـې نـۀ راتلـل هغـه تـه دا احسـاس ولـې نـۀ کېـدلو چـې زۀ دا دومـره غـټ ظلـم ولـې کـووم خـو دومـره بـه اووايـم چـې شـائد هغـه بـه نـۀ پوهېـدو خـو نـا......ولـې چـې پـۀ دغـه وخـت کښـې خـو د قاتـل پلار هم موجوده ؤ۔

او بيـا داسـې پـلار چـې ښـه اوږده سـپينه ګيـره پـۀ سـر سـپينه پګـړۍ او لاس کښـې ښـې اوږدې تسـبيح او دا خـو څـۀ چـې پـۀ هـره خبـره کښـې بـه ئـې د احـاديثو حوالـه هـم ورکولـه او د هغـۀ د رويـې نـه داسـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

محسوسېدله لکه چې هغه ښۀ لوئے پوهه او پرهېزګاره انسان ؤ ولې چې هر چاته به ئې ښۀ ښۀ نصيحتونه کول او د پردې کولو پۀ باره کښې خو به ئې هر چاته نصيحت کولو خو د هغې باوجود چې د هغه پېغله لور پۀ داسې لباس کښې د خپل کور نه راووتله چې د هغې نه حيا له هم حيا ورتلله......او چې پلار خپلې لور ته اوکتل نو غاړه ئې تازه کړه او خپلو تسبو له ئې زور ورکړو

لکه چې د غه جرم هغه ته هډو جرم نۀ ښکارېدو .

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغې

د قمر ګل کاکا دوکان به پۀ مازيګري کښې داسې ګرم ؤ لکه چې مېله لګېدلې وي ځکه چې پۀ دغه ټول کلي کښې صرف هم دغه يؤ دوکان ؤ او دغه وجه وه چې کۀ د ورځې به د کلي ټول خلک پۀ خپلو کارونو کښې بوښت وو خو د مازيګر اوزګار وخت کښې به ئې د قمر ګل کاکا د دوکان نه سود سودا کوله او څۀ خلک خو به د مازيګر اينجوائمنټ لپاره هم راتلل يؤ خوا کۀ د خلکو د راجمع کېدلو وجه د ځائے ځګې بښګلا او د زبردستې فضا خوندونه وو نو بل خوا قمرګل کاکا هم د خپل دوکان مخې ته کټونه اچولي وو چې د کلي د سپين ګيرو مشرانو به وربانديې د حُجرې مينه ماتېدله او دغه شان به ور پکښې د روانو چارو سياسي سماجي بحثونه هم کېدل کۀ پۀ پوره نړۍ کښې به څۀ قسم نوے کار هم شوے ؤ نو ټول به ورنه خبرېدل دغه وجه وه چې ټول مازيګر به پکښې د کلي ټول مشران کشران پۀ ډېره مينه راغونډېدل.

هغه ورځ هم د کلي خلک د معمول مطابق راغونډ شوي وو يو ځائے بل ځائے ټولګي ګپونه لګولے کېدل چې پۀ دې کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناګهانه یو ډز اوشو چې د ډز اؤرېدو سره د ټولو خلکو توجو ډز پله لاړه .څۀ ساعت ټول خلک خاموشه وو خو بیا خپل ګپ شپ ته متوجي کېدل چې د قمرګل کاکا د کور نه د یؤ ماشوم وریتې وریتې کریکې راوچتې شوې دغه کریکو اؤرېدو سره قمر ګل کاکا دوکان کولاؤ پرېښودو او پښې ابله ئې خپل کور پله منډه کړه .

خلک هم ټول ډېر پۀ حېرانتیا سره ګډوډ پۀ قمر ګل کاکا ورپسې شول قمر ګل کاکا چې پۀ خپل کور ور دننه شو نو د ورننوتلو سره ئې د خپل ورکوټي زوي کاشف خان پۀ لاس کښې تمانچه اولیده چې د تمانچې پۀ لیدو هغه نور هم وار خطا شو او پۀ تُندی ئې پۀ کاشف خان ورمنډه کړه غرض ئې دا ؤ چې د کاشف خان د لاس نه تمانچه واخلي خو لابه ئې د کاشف خان د ورکوټو چاچو نه تمانچه اخستله چې نظر ئې د کور پۀ انګڼ کښې د کاشف خان پۀ مور پرېوتو د قمر ګل کاکا دغه نظر د کاشف خان پۀ مور پرېوتل څۀ ؤ چې زړۀ ئې یو درز اوکړو خُلۀ ئې وچه شوه او پۀ مری کښې ئې لاړې اونښتې او چې د کاشف خان مور له پۀ درنو قدمونو ورنږدې کیدو نو چغې ئې کړې.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري بني

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې بنې

هسې خو دنيا دا خبره مني چې ښځۀ ډېر کم اصل بوتې دے او چې چرته هم دوه يؤ ځائے شي نو بيا به ئې وطن پۀ سر راخستے وي او چې لاد يوې بلې بنې شي نو بيا خو دنيا څۀ چې اسمان ته هم اؤر اچوي دا خو فضلي باچا وو چې درې ښځې ئې داسې د لاس لاندې ساتلې وې چې چا خو دې قرت کړے وے او داسې هم نۀ وه چې ګينې فضلي باچا يو غصه ناک سړے ؤ او نۀ داسې وه چې د فضلي باچا د نوم سره باچا ټکے ؤ نو دا به ګينې يؤ مالدار او يؤ دولتمند سړے ؤ د فضلي باچا خپل نوم فضل خان ؤ خو د وړوکوالي نه به ورته مور فضلي باچا نوم وئيلو نو هغه نوم ؤ چې پۀ ټول کلي کښې به پۀ فضلي باچا يادېدلو فضلي باچا يؤ غريب انسان ؤ پۀ کور کلي کښې به ئې چې څۀ دياړي مزدوري اوکړه نو ماښام له به ئې پۀ درې واړو ښځو ښۀ پۀ خلاص مټ او پۀ خوشحالۍ خوړله وجه هم دا وه چې قدرت فضلي باچا له داسې خوږ خوي ورکړے ؤ او داسې خوږ مزاجه انسان ؤ چې درې واړه ښځې به ئې تعبيدارې وې۔

" هن ...... رښتيا "

فضلي باچا دومره مست هم نۀ ؤ چې پۀ دومره غريبۍ کښې ئې درې ښځې کولې خو هغه د چا خبره چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

"خدائے چې چاته پېښنه کړي نو ځان دې ورته مېښخه کړي"

د فضلي باچا دوه کشران وروڼه وو د ډېر غربت له وجې په فضلي باچا او د هغه په وروڼو د هغوي پلار سبقونه نۀ وو وئيلي فضلي باچا او د هغۀ دواړه وروڼه پۀ داسې عمرونو کښې وو چې يو نا اشنا سړي به پکښې د مشر کشر پېژند ګلو نۀ شوه کولے کله چې درې واړه وروڼه زلموټي شول نو پلار ئې وفات شو او د کور ټولې زمه وارئ د فضلي باچا پۀ سر شوې .فضلي باچا به پۀ کلي کښې دياړي مزدوري کوله او د کور خرچه به ئې وربانډې چلوله څۀ موده پس فضلي باچا د خپلو وروڼو سره مشوره اوکړه او د بابا د لاس پاتې شوے جائيداد نه ئې څۀ حصه خرڅه کړه او پۀ هغه پېسو ئې خپلو دواړو وروڼو له د سعودي ويزې واخستې چې پۀ هغې سره د هغوي د کور ګُزاره روانه شوه او چې څۀ موده تېره بدله نو فضلي باچا خپلو وروڼو له ودونه اوکړل او دغه شان د غربت د ژوند نه ئې لاسونه پۀ وتو وو دغه رنګ چې څۀ کال دوه نور تېر شول نو د فضلي باچا کشرانو وروڼو فضلي باچا له ګاډے واخستو اوس د فضلي باچا او د هغه د وروڼو ژوند ډېر د سور ژوند ؤ پۀ فضلي باچا او د هغۀ پۀ وروڼو به د ټول کلي بحث ؤ او اکثر له به پۀ ټول کلي کښې د هغوې پۀ محنت او اتفاق مثالونه پېش کېدل د هر چا پۀ خُلۀ به بله خبره نۀ وه خو د فضلي وروڼه داسې محنتي دي او داسې اتفاق ئې د ے -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغـه خبـرې وې چـې د فضـلي باچـا پـۀ ورونـو د چـا د نظـر تېـرۀ غشـے ورپرېوتـو او يـوه ورځ دواړه ورونـه سـحر وختـي پـۀ يـو ګـاډي کښـې کـار لـه روان وو چـې د ګـاډي بريکونـه فېـل شـو او دواړه ورونـه سـره د ګـاډي تبـاه شـوي وو او د دواړو ورونـو ښـځې فضـلي باچـا تـه پـاتې شـوې خـو هغـه ورځ وه او نـن ورځ ده کـۀ د فضـلي باچـا پـۀ کـور کښـې چـا د ښـځو شـر يـا د يـوې بلـې سـره خفګـان ليـدلے يـا د بـل د خُلـې نـه اؤريـدلے ؤ او دا خـو څـۀ چـې د فضـلي باچـا خپلـې ورومبـۍ ښـځې هـم داسـې نـۀ وه محسوسـه کـړې چـې ګينـې زمـا پـۀ حـق کښـې زمـا سـره نـور خلـک ولـې شـامل شـوي دي او دغـه شـان پـوره نهـه لـس کالـه تېـر شـو خـو چـا تـه ئـې دا احسـاس هـډو ور نـۀ کـړو چـې ګينـې زۀ دا هـر څـۀ نـۀ شـم برداشـت کـولے او ښـۀ پـۀ خوشـحالۍ بـه ئـې د خپلـو ښـو سـره وخـت تېراوۀلـو خـو چـې کلـه د کلـي پـۀ غـټ جومـات کښـې د جمعـې د مـونځ پـۀ موقـع ځـان مرګـي چاؤدنـه اوشـوه او د کلـي ډېـرې تورسـرې پکښـې کونـډې شـوې وې او ډېـر بچـي پکښـې يتيمـان شـوې وو چـې د دغـه چاؤدنې پـۀ شـهيدانو کښـې فضـلي باچـا هـم شـامل ؤ او لاخـو د فضـلي باچـا د مـرګ مياشـت نـۀ وه پـوره چـې د فضـلي باچـا د اولنـۍ ښـځې بـدې ورځـې شـروع شـوې او داسـې ورځ دې حرامـه وي چـې د فضـلي باچـا ورومبنـۍ ښـځې تـه بـه دواړه پـۀ ډلـه شـوې نـۀ وې او پۀ شريکه به ئې وهلې نۀ وه۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

نڼداره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننداره

ما لا هغې ته په ورومبي نظر سم کتلي نۀ وو چې سترګو مې زړۀ ته د هغې د سپين مخ تصوير لکه د اسماني بجلۍ د پړق پشان رسولے ؤ او بيا زړۀ ته د تصوير رسېدل هم داسې وو چې د زړۀ په درياب کښې مې بې چېنۍ او ناقرارتوب داسې چپه اووهله چې زۀ به ئې بيا بيا هڅولم چې يؤ ځل بيا د هغه ښاپيرۍ د حُسن ننداره اوکړه .خو بل خوا کۀ هر څو د هغې ښائست زړونه په خپل ځان پسې لکه د مقناطيس راښکودل خو زما په سترګو کښې هم د حيا درياب داسې په موج کښې ؤ چې سترګې مې خکته کړې او د خپل ځان سره مې رو غوندې اووئيل چې

" مړه داسې ښائستونه مۀ ګوره د کوم ښائست چې تۀ قابل نۀ يې "

خو په دې خبره مې زړۀ قائل نۀ ؤ او بيا بيا به ئې د هغه ښائست ننداره کول غوښتل او دغه شان ئې داسې د خود نه بې خوده کړم چې سترګې مې اوچتې کړې او يو ځل بيا هغې ته په کتو مجبوره شوم خو دا ځل کتل داسې نۀ وو دا ځل چې ما هغې ته اوکتل نو هغې هم ماته داسې کتل چې د هغې کتل هم زما د کتلو نه کم نۀ وو.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثادر

(c) ketabton.com: The Digital Library

څادر

د سوات پۀ نوي جوړ کړے شوي موټروے سفر کول د نازو ډېر غټ ارمان وُ د کله نه چې د سوات پۀ موټروے د ګاډو تګ راتګ شروع شوے وُ نو نازو به هره ورځ خپل خاوند ته د سوات پۀ موټروے د سفر کولو فرمائشونه کول او د نازو خاوند به د خپل کار روزګار او خپلو مصروفیاتو لۀ وجې نازو ته یوه بهانه او بله بهانه کوله خو دوېمه ورځ وه چې نازو هم خپل ځان بوټ کړے وُ یۀ ضد نیولې وه او د خپل خاوند سره به ئې سمې خبرې هم نۀ کولې تر دې چې نازو خپل خاوند دغې خبرې ته تیار کړو خبره ئې اومنله او دغه ورځ د سوات پۀ موټروے تر پېښوره راغلۀ.

نازو چې پۀ پېښور کښې د بي ار ټي (BRT) بسونه اولیدل نو یوه بله تمنّا ئې پۀ زړۀ کښې راوچته شوه او خپل خاوند ته ئې اووئیل چې

" هسې هم پېښور ته راغلي یو او خدائے خبر چې بیا به کله راځو خو پۀ دغې غټ ګاډي کښې خو راله یۀ چکر راکړه کنه "

د نازو خاوند اول خو نازو ته انکار اوکړو خو چې نازو ته ئې اوکتل چې پۀ مخ ئې د خفګان اثار راخوریدل شروع شول او د نازو پۀ هر وخت کښې ضدونه ئې مخې ته شو نو زړۀ ئې د نازو دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمـان هـم نيمګـړے پرېښـودل نـۀ غوښـتل او د نـازو سـره پـۀ دغـه خبره متفق شو.

نـازو چـې پـۀ سـتاپ بانـدې ګـاډي تـه اوختلـه او ګـاډے روان شـو نـو نـازو تـه داسـې محسوسـه شـوه لکـه چـې نـازو پـۀ اول ځـل داسـې سفر کـړے وي او لکـه چـې د دې نـه مخکښـې ئـې چرتـه نـۀ وُ کـړے پـۀ نـازو د دغـه ګـاډي د چکـر دغـه سـفر ډېـر ښـۀ اولګېـدو او زړۀ ئـې غوښـتل چـې تولـه ټولـه ورځ ئـې پـۀ دغـه ګـاډي کښـې چکـرې لګـولے تـر دې چـې نـازو د پـوره پېښـور د بـې ار تـې پـۀ سـړک چکـرې راتـاؤ کـړې خـو چـې کلـه پـۀ سـتاپ د ګـاډي نـه راکوزيدلـه نـو د هغـې هغـه څـادر چـې د هغـې حيـا وه هغـه څـادر پـۀ کـوم کښـې چـې د هغـې هـر څـۀ پټ وو اونښـتو او نـازو د بـې ار تـې نـه د راکوزيـدو پـۀ پـړوو کښـې ډېـره بـده بـده راپرېوتـه او چـې د نـازو خاونـد د نـازو راوچتولـو لپـاره رارسـېدو نو نازو بيا وازه خُلۀ پرته وه.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی ګل رسول ایلم د زمونږ د عصر یو زیرک او
باشعوره ځلمی دے چې د شعر ویلو سره سره د نثر لیکلو
د اهمیت او ضرورت احساس هم ورسره شته او د دغه
احساس تر مخه د خپلو افسانو وړومبی مجموعه
"غوټۍ اوږیږي" په کتابي صورت پښتنو اولس ته
سپارل غواړي. دې مجموعه کښې ټولې شل افسانې شاملې دي. د
جوړښت او رغاونې تر مخه دا مختصرې افسانې دي خو د اختصار
باوجود د افسانې کړۍ وړۍ او فني جوړښت ئې د لوستونکیو توجه ځان
ته راکاږي. په هره افسانه کښې د ښاغلي ایلم مشاهده، د هر کردار د
ماحول او نفسیاتو تر مخه متوجه او ساهو ترجماني، د پلاټ او
واقعاتو په تسلسل کښې د تلوسې رنګ او په مجموعي توګه د
پښتني کلیوال ژوند عکاسي د ښاغلي ایلم افسانو کښې لا زیات زړه
راښکونه پیدا کوي. د افسانې په میدان کښې د ښاغلي ایلم ځان دا
وړومبے قدم دومره امیدناک دے چې په یقیني توګه د هغه د راروانو
قدمونو نقشونه به ډیر پاخه او ځرانه ثابتوي. زه پوره اعتماد سره وایم
چې د ښاغلي ګل رسول ایلم "غوټۍ اوږیږي" به د پښتو افسانې د
تخلیقي سفر تر "غوټۍ اوغوړیږي" تر مطالعه وارسي او د هغه د
افسانوي سفر غوټۍ به ضرور غوړیدلې وي.

په مینه

پروفیسر ډاکټر حنیف خلیل

اسلام اباد ۱۰ اکتوبر ۲۰۲۱

عامر پرنټ اینډ پبلشرز پېښور
[illegible]@gmail.com
0300-9019499

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library